

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 254. sz. 1943. november 10 szerda

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Churchill 1944-re jósolja a háború csúcspontját

Szerinte még a waterlooinál is nagyobb és véresebb harcot fognak vívni
Rendkívül elkeseredett harcok a keleti fronton ~ Ujfajta német repülőgépek bombázzák Londont ~ Nagy légitámaszpontjai bougainvillei vizeken, japán repülők több amerikai hadihajót elsüllyesztettek

Hitler fogadta a bolgár miniszterelnököt és külügyminisztert

Mialatt a harcok fokozódó heveséssel tartanak a nagy küzdelem, az alatt a szembenálló államok vezetői egymásután nyilatkoznak meg a háborúról. Hitler és Sztalin elhangzott beszéde után újabban Churchill beszélt.

HITLER BESZÉDENEK

Németországi viszhangjáról számolt be berlini jelentés. Eszerint a beszédet beavart német politikai körökben lélektanilag rendkívül ügyes felépítésűnek ítélik meg. Nemcsak a beszéd nyugodt és határozott hangja idézte elő a hatást, hanem az a körülmény is, hogy a Führer nyíltan kimondotta mindazt, amiről az utóbbi hetekben szenvedélyes viták folytak a nép körében és válaszolt minden kérdésre.

Az alapvető kérdések ezek között a következők voltak: Milyen lesz Németország jövőbeli stratégiája és politikai hadvezetése a vajjon tartani fog-e a belső arcvonal? Részletes választ Hitler természetesen nem adhatott, nagy vonalaiban azonban tisztázta a nyílt kérdéseket. A katonai hadvezetés hosszú háborúra készült fel és Hitler Adolf bizonyosra veszi, hogy az idő Németországnak dolgozik. Nyugat- és Dél-Európában nyilván nagy katonai erőket vontak össze német részről. Hitler Adolf igen derülátóan nyilatkozott az angol-amerikai partraszállási kísérletek elhárításának lehetőségéről s szükségesnek tartotta felhívni a figyelmet arra, hogy ezeknek a lehetőségeknek a bekövetkezése esetén be fog bizonyosodni, gyengeség volt-e az utóbbi hónapok német tartózkodása, vagy pedig éppen ellenkezőleg, az erő megnyilvánulása. Hogy ez a „tartózkodás”, amelyről Hitler beszélt, a keleti arcvonalra vonatkozik-e, nem volt világosan kivethető a beszédből. Kézenfekvőnek látszik azonban, hogy Hitler keleten továbbra is rendkívül súlyos harcokkal számol, ugyanakkor azonban új harceszközökkel és példátlan hatással végrehajtandó megtorlást készít elő az angol hatalom központja: az angol szigetország ellen. Természetesen Hitler itt is hosszabb időt vesz számításba.

A beszédnek az a része, amely az eljövendő utolsó csatáról szólt, hozzátéve, hogy a döntést az utolsó csata fogja meghozni, valamint az a megállapítás, hogy a német arcvonal nem fog összeomlani, arra enged következtetni, hogy a keleti hadszíntéren jelenleg

megnyilvánuló taktika — területek feladása felesleges véraldozások megtakarítása céljából — egy napon gyökeres változást hoz majd a keleti hadszíntér katonai helyzetében is. Külpolitikailag Hitler Adolf beszéde újabb megerősítette — állapítják meg berlini politikai körökben —, hogy Németország 1. számú ellensége továbbra is a Szovjet-Unió.

CHURCHILL

angol miniszterelnök a londoni lordmayor díszében mondott beszédében egyebek között ezeket a szembetűnő kijelentéseket tette:

— A moszkvai értekezlet éreztette az oroszokkal, akik azelőtt még sohasem érezték, hogy Nagy-Britanniának s Amerikának szívből jövő kívánsága jóállás szövetésben végigharcolni vele együtt a háborút és azután tovább dolgozni a szovjettel a kölcsönös tisztelet és bajtársasság alapján a világ újjáépítésén. Nem hagy fel azzal a reménnyel, előbb vagy utóbb lehetségessé válik, hogy a három kormány feje találkozzék.

Churchill kijelentette még, hogy nagyon elítélendő volna, ha a szövetségesek akcióit Németország közeli összeomlásának kilitásaira építenék fel.

— Én magam — folytatta Churchill továbbra is feltételezem, hogy az 1944. évi hadjárat Európában kemény lesz s a nyugati szövetségesek számára emberéletben drágább lesz minden eddigénél.

Az éjszakai órákban bővebb jelentés érkezett Churchill beszédéről. Ezt távirati anyagaink között közöljük.

SZTALIN BESZÉDENEK

érdekes kommentálását adja a semleges Svájc sajtója. A Neue Zürcher Zeitung „Sztalin beszéde” címmel vezércikkét közölte. Waldeemar Joloseh, a vezércikk szerzője a többi között ezeket írja:

Szovjet-Oroszország nagyrészt elidegenedett belsőleg Lenin bolsevizmusától. Az orosz kommunista párt, amelynek az igényei nehezen egyeztethetők össze az új nacionalizmussal és hazafissággal, Sztalin számára most alighanem ugyanolyan tehernek tűnik fel, mint annakidején a komintern. Mindamellett az embernek az a benyomása, hogy Oroszországban a legközelebbi jövőben mindössze új címkeket a gyáznak ki, a dolog azonban nem nagyon változik majd

meg. Lehet, hogy Sztalin a kommunista pártot háttérbe szorítja, saját hatalmát azonban szemmel láthatólag semmiféle demokratikus intézménnyel nem akarja korlátozni. A világ azonban igazán csak akkor tanúsíthat bizalmat az orosz „demokrácia” iránt, ha Oroszország maga is megvalósítja — hangsúlyozza a svájci lap.

A BOLGÁR MINISZTERELNÖK ES KÜLÜGYMINISZTER

az elmúlt napokban Hitler vezérnél jártak. A látogatás még a múlt héten pénteken történt, de csak most adtak ki róla hivatalos jelentést. Eszerint a megbeszélések felölelték a német birodalmat és Bulgáriát felölelő összes kérdéseket s a szívvelyes egyetértés és bevált barátság szellemében folytak le. Megjegyzendő, hogy a megbeszélésen német részről katonai személyiségek is résztvettek.

A LONDON ELLENI LÉGI TAMADÁSOK

szinte naponta megismétlődnek. Ezzel kapcsolatban utalnak Hitler ama kijelentésére, hogy a német városok bombázásáért a megtorlás be fog következni. Az MTI berlini közlése pedig a következőket mondja:

A német adijelentés kedden éppen úgy, mint az előző napokban egy rövid mondatban megemlíti, hogy német repülők az elmúlt éjszaka folyamán bombákat dobtak Londonra. Feltűnő, hogy ezek a támadások nap-nap után megismétlődnek. Tájékozott német katonai körökben mint érdekes körülményt említik meg, hogy az angol sajtó kihangsúlyozza a támadások áldozatainak feltűnően nagy számát. A támadások tekintélyét növeli az angolok szemében az a tény, hogy eddig még nem sikerült egyetlen egy bombázógépet sem lelőni. Az angolok szerint egészen újfajta német gépről van szó, amely rendkívül gyors, igen magasan repül, de a célja felett leereszkedik, amikor bombáit ledobja. A célt mindig el is találja. Nem sikerült eddig lelőni ilyen gépet, mert amint kedden mondták, Anglia felett mindössze 15 percig tartózkodik. Ez a gép rendkívül gyorsasága mellett szól. Érthető, ha ennek az új gépnek a megjelenése London felett nagy idegességet okoz — mondja a berlini közlemény.

NAGY LÉGI CSATA

volt a bougainvillei vizeken. Japán torpedóvető repülőgépek elsülly-

lyesztettek három amerikai csatahajót, két cirkálót és két rombolót. Tokióban — mint onnan jelentik — azt hiszik, hogy a harcok még tartanak. Japán katonai körök véleménye szerint az amerikaiak ezekben a hétfő reggel óta tartó harcokban olyan súlyos veszteségeket szenvedtek, hogy Tokióban máris második Pearl Harbourról beszélnek. A jelentett számadatok az ellenség veszteségeiről egymagukban mutatják, milyen elkeseredett harcok folynak a Salamon-szigetek vidékén. Most a nagy Bougainville sziget hírtokáért folynak a harcok, amelynek dényugati partján két helyen már partraszálltak az amerikaiak. Úgy látszik, nagyon nehézknek bizonyult a partraszállított egységeket a szűk, sáros utánpótlásokkal ellátni, főleg pedig új csapatokat partra tenni, a japán csapatok heves ellenállása következtében tehát az amerikaiak nem érthettek el átütő sikert, ezért most megkísérelték csatahajókkal, cirkálókkal, rombolókkal és jelentékeny légi erőkkel védelmezett csapatszallító hajók nagyarányú bevetésével, hogy döntést erőszakoljanak ki. Mindenesetre nem számíthatnak a japán légi haderő ilyen erélyes fellépésével, az amerikaiak célja az volt, hogy nagyszabású támadással birtokba vegyék Bougainville szigetét, ahonnan kiindulva akarták megindítani tervszerű hadműveleteiket a Bismarck szigetek és azok fő támaszpontja Rabaul ellen. Mint Tokióban jelentik, az amerikaiaknak ez a terve meghiúsult. Mégis azon a véleményen vannak, hogy az északkeleti Salomon-szigetek vidéke a következő hetekben még hevesebb harcok színhelye lesz. Az amerikaiak főcélja változatlanul Új-Pomeránia mert ez a sziget leginkább alkalmas légi támaszpontok berendezésére és nagy légi rajok elhelyezésére. Az amerikaiak úgy látják azt remélik, hogy nagy légi erőkkel elvágják az összeköttetést Japán és a déli szigetek között.

TÖRÖKORSZÁG HELYZETE

a kairói értekezlet után állandó megvitatás tárgya a nemzetközi sajtóban. A török kormány felfogását kifűnően ismerő helyen a meghatározottabban kijelentik, hogy a kairói megbeszélésekről a világsajtóban és az idegen rádiókban terjesztett híresztelések csupán egyéni kombinációk és ezeknek semmi komoly alapjuk nincs. A tárgyalásokról semmiféle hír sem

szívárgott ki s a török külügyminiszter ankarai beszámolója előtt minden feltételes önkényes találgatás. Menemendzsoglu török külügyminiszter hazaérkezése után tárgyalásairól nyomban jelentést tesz az államfőnek, majd tájékoztatja a köztársasági néppárt parlamentje csoportját.

A „Neue Zürcher Zeitung” londoni levelezője jelenti: A „Times” ankarai jelentése valamennyire hozzájárul a Kairóban tárgyalt problémák megvilágításához. A lap többek között azt írja, hogy Törökország elsődleges érdeke Bulgária és Perzsia felé irányul. Ezzel kapcsolatosan rá kell mutatni arra, hogy a moszkvai értekezlet idején azt beszélték, hogy Irán kérdése a megbeszélések egyik legfontosabb pontja volt. Török körökben nem hagynak semmi kétséget az iránt, hogy Törökország Irán teljes integritását és függetlenségét török érdekek tekinteti. Ami Bulgáriát illeti, érdekes lehetőségeket nyújt az a körülmény, hogy Bulgária nem áll harcban Oroszországgal, de ennek ellenére majdnem korlátlan engedélyeket tett olyan államnak, amely Oroszországgal harcban áll, sőt katonai támaszpontokat is bocsátott az állam rendelkezésére. Nyilvánvaló, hogy Bulgária e helyzetére való tekintettel a török politika számára bőséges alkalom nyílik arra, hogy tisztára diplomáciai eszközökkel intervencionáljon. Törökország abban a helyzetben van, hogy Bulgáriát teljes semlegességre bírja, vagy pedig olyan engedményekre kényszeríti a tengely véleménye szerint teljesen összeegyeztethető a semlegességgel.

Ankarai jelentés szerint Törökország külpolitikai magatartásának esetleges megváltoztatása az angol-török szerződés keretében a török közvélemény számára elő van készítve, de megbízható körök megítélése szerint egyelőre semmi változtatásra nem kerül sor.

FONTOS TUDNIVALÓK

Megkezdik a hadigondozottak felemelt összegű pénzellátásának folyósítását. — (3).
Hirdetmény a burgonya-kiosztásról. — (6).

TOKES FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

A KELETI ARCYNALON

csaknem minden fontosabb szakaszon nagy harcok vannak, Kíev térségében a város megszállása után az ellenség kísérletet tett, hogy sikerét hadműveletileg kihasználja a több irányban egyidejűleg levezényelt támadásokat kezdte: északnyugaton Korosztán irányában azzal a céllal, hogy oldalba kapja a Pripjet torkolatának vidékén kiépített német állásokat, azonkívül délen és délkeleten is, hol a nagy Dnyeper völgyében álló német csapatok hátába akart bejutni. A német csapatok ruganyos elhárítással térnek ki az egyre fokozódó szovjet nyomás elől, annál is inkább, minthogy a Szovjet Kíev egész szakaszán nagy számbeli fölényben levő seregeket vetett harcba. A küzdelem ide-oda hullámzik és rendkívül elkeseredett. Más szakaszokon a német ellentámadások váltogatják a szovjet támadásokat.

A Német TI. katonai munka-

társa a keddi hadihelyzet jelentésében megállapítja, hogy Nevel-től északra és nyugatra a legutóbbi napok folyamán a szovjet-erősítések újabb súlypontja alakult ki úgyhogy a nagy fősi csata újabb szakaszra terjedt ki. A szovjet — mint a kiev térségben is nagy tömeggel lép fel. A németek azonban itt is rendíthetetlen keménységet tanúsítanak, mégis a kiev térségben a legfontosabb súlypont. Az itt folyó csata növekvő heveségének az az oka, hogy a németek még nagyobb elkeseredéssel harcolnak, mint eddig. A Szovjet csak elképzelhetetlen véraldozásokkal tud lépésről-lépésre előre nyomulni. Anyagi veszteségei is igen nagyok. A Krim-félszigeti kapuban sem volt sikerük hétfőn a szovjet csapatoknak. Különben a félsziget védelmére tett valamennyi intézkedések arra utalnak, hogy a németek a Fekete-tenger eme „repülőgépnyahajóját” tartani fogják.

Hitler fogadta a bolgár miniszterelnököt és külügyminisztert

Berlin, nov. 9. (NTI) A Führer november 5-én fogadta *Bosilov bolgár királyi miniszterelnököt és Sismanov bolgár királyi külügyminisztert*, hogy széleskörű megbeszélést folytasson velük a birodalmat és Bulgáriát érdeklő összes kérdésekről. A Führerrel folytatott megbeszélés, amelyen nemet részről Ribbentrop birodalmi külügyminiszter, Keitel

vezértábornagy és Jodl tábornok vett részt, a szíves egyetértés és bevált hagyományos barátság szellemében folyt le. A Führerrel való fogadás után a bolgár miniszterelnök és külügyminiszter Ribbentrop vendége volt. A barátságos megbeszélést is tovább folytatták és este befejezték. (MTI)

Churchill beszéde

Lisszabon, nov. 9. Az angol hírszolgálat jelentése szerint Churchill miniszterelnök kedden délelőtt résztvett a londoni lordmayor székházában rendezett villásreggelin.

Churchill miniszterelnök beszédében utalt arra, hogy Nagy-Britannia, a dominiumok és az Egyesült Államok hadseregei most megfeszítették Afrikát az ellenséggel. Brit és amerikai erők meghódították Sziáciát, Szardíniát, Korzikát és Olaszország egyharmadát, megtörték a hágerincét a tengeralfarjoháborúban, amely egyidőben a legnagyobb veszéllyel fenyegetett és nagy károkat okozott. Most a szövetségesek okoznak károkat azokban a német városokban, amelyek központjai a löszgyártásnak és ez komoly kárt tett a német háborús erőesztésnek. Ezek egyéb támadásokkal együtt könnyen lehetnek az európai küzdelemben döntő események előfutárai.

Ebben a folyamatban a szovjetországi hadsereg — mondotta Churchill — mily sérülést ejtett a német katonai erő szerkezetén. Az angol és amerikai szövetségesek minden tőlük telhető megtették és megtesznek, hogy a hozzájuk érkezők a tengeren és az óceánon az ellenség elleni akcióiban.

Megítélése szerint a Németország elleni angol-amerikai légitámadás az egyik elsőrendű módszer a német uralom megtörésére. De nem szabad soha sem elfelejteni, hogy az egész világon sohasem volt evezek át semmi olyan katonai szervezet, amely valaha is akkora csapatokat tudott volna mérni, mint az orosz, vagy el tudott volna viselni olyan veszteségeket, mint aminők az oroszok elviseltek.

Beszédében azután a londoni Cityből üdvözölté a szovjet hadsereget és Sztalin tábornagyot.

Ostobák és elítélendők voltak, ha terveink és cselekedeteink azon fellelésen épülnének fel, hogy Németország hamar összeomlik — folytatta beszédét Churchill. — Veszély rejlik mindenben, ami a szövetséges nemzetek akár egyikének is gondolatát az erőfeszítéseit eltereli attól a végső feladattól, amely előttünk áll. Magam továbbra is azon a nézetem vagyok, hogy az 1943-es európai hadjárat a leg-súlyosabb és a nyugati szövetségesek számára emberéletben a legköltségesebb lesz. Jól össze kell huznunk a nadrágszíjat erre a feladatra és meg kell feszítenünk minden idegszálunkat, hogy sikeresen vihessük véghez vállalkozásunkat. Nem azt az időt éljük, amikor átengedhetjük magunkat a béke és győzelem örömtől elpuhult gondolatoknak. Németországnak még

vezértábornagy és Jodl tábornok vett részt, a szíves egyetértés és bevált hagyományos barátság szellemében folyt le. A Führerrel való fogadás után a bolgár miniszterelnök és külügyminiszter Ribbentrop vendége volt. A barátságos megbeszélést is tovább folytatták és este befejezték. (MTI)

mindig 400 hadosztálya van és nagy rendőri erő áll rendelkezésére. Ez az erő összehasonlíthatatlanul nagyobb annál, amely az utolsó császár rendelkezésére állt.

A német csapatok bárhol találkozunk velük, a veleránok ügyességével harcoltak. A nagy csaták kockázatait meg előttünk állanak. Lehetséges, hogy szigetországunkat újszerű támadások érhetik. Az elmúlt időkhöz hónapokon keresztül éberrel figyeltünk minden egyes jelet, amely ilyen támadás előkészítésére vallott. Ha egyszer eljön ezeknek a támadásoknak az ideje, minden bizonnyal a levegő hatáson és odaadó fellépést követeljük meg, valamint szilárdaságunk és lelki erőnk újabb bebizonyítását.

Ez a kormány azzal az egyetlen politikai célkiűzéssel alakult meg, hogy háborút viseljünk, amíg győzelmet nem aratunk. Ma gondolatunkból nem száműzhetjük azt a meggyőződést, hogy győzelmünk biztos és hogy nemcsak Németországot, hanem Japánt is feltétel nélküli fegyverletételre kényszerítjük.

Ez nem jelenti azt, hogy háborús feladatunkat bevégeztük. Más hallatlanul nagy és gyakorlati kötelességgel is jár az, amit a háború megnyerésének nevezünk. Most a kormány kötelességének egyik végső feladatának tekintem, hogy a gyakorlati munkaterv keretében biztosítsa azt, hogy a háborút közvetlen követő években mindenki számára enni, munka és otthon legyen. A kormány minden erejét, amelyet az ellenséggel folyó mostani küzdelemben felszabadíthat, erre a munkára összpontosítja. Eszerint feltételezés, hogyha csak nem követünk el addig terülvnken valamely súlyos hibát, az 1944-es év az európai háború csúcspontja lesz. Ha csak valami olyan boldogító esemény be nem következik, amelyre nincs józanok számítani, ha a Gondviselés kezét nem irányítja valamely környőreletes iralom, az 1944-es esztendő az angol és amerikai hadak legnagyobb áldozatait fogja jelenteni emberéletben, a waterlooinál is nagyobb és véresebb harcot fogunk vívni: az egyesült királyságban és az Egyesült Államokban szerzett sok otthonban fog beköszönni a bánat. Nemcsak a rettenetes háborúnak a sorsa, hanem a jövő nemzedékek boldogsága is Nagybritannia és az Egyesült Államok testvéri összefoásán fog múlni annak a szélesebb világepítmenynek a belsejében, amelyet azért huzunk fel, hogy biztosítsuk az emberiség békéjét és szabadságát. (MTI)

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnok-sága közli: *Kerestől délre visszavertük a szovjet egy partraszállási kísérletét a keresi szorosban a haditengerészet egy biztósítóköteleke elsüllyesztett két ellenséges motoros ágyúnaszádót, valamint egy gyorsnaszádót és súlyosan megrongált egy ágyúnaszádót.*

A Krim félsziget északi bejárata a német csapatok elhárítása eredményesen tartoztatta fel az ellenséges növekvő nyomást.

A Dnyepéri arconalon Dnyepropetrovsktól délnyugatra eredményes támadó vállalkozást hajtottak végre a német csapatok. Az ellenség súlyos ember- és anyagvesztéseket szenvedett. A német veszteségek azonban csekélyek.

A kiev harci térségben különösen a városoktól délre és nyugatra fokozódott a harcok hevesége. Amíg az ellenséges támadás nehez arconalszakaszon csapataink elszánt elhárításával szemben csak lassan tudott térnyerni, más pontokon ellentámadással visszafoglaltunk több átmenetileg elvesztett helyiséget.

Szolovszkól északnyugatra a szovjet újból megkezdte támadásait. A szovjet csapatok azonban csak néhány helyen érték el helyi jellegű betörést, amit azonnal elreztelünk.

A neveli betörési térségben egy dél felől indított ellentámadásunk az ellenséget heves ellenállása ellenére több erősen kiépített állásból kiverjük. Neveltől nyugatra és északra a szovjet részben frissen harcra vetett erőkkel támadott. A német csapatok heves harcokban

felvették az ellenség támadásait és véres veszteséget okoztak neki. A 93. nehéz páncél vadászköteleke a legutóbbi hetekben a keleti arconalon déli szárnyán 53 szovjet páncélost semmisített meg, 24 további pedig harcoképtelenné tett. Ennek a köteleknek így tehát nagyrésze volt az ellenséges áttörési kísérletek megakadályozásában.

A bolsevista partraszállási köteleknek a keresi szorosban történt leküzdésében különösen kiűntette magát a Klassman sorhajóhadnagy vezetése alatt álló német biztósító kötelek. Ez a kötelek november 4-től 8-ig gyakran közvetlen közelről elsüllyesztett 3 ágyúnaszádót, 2 gyorsnaszádót, csapatokkal meg rakott 5 partraszállási csónakot és egy uszályhajót. Ezenkívül súlyosan megrongált egy gyorsnaszádót és egy ágyúnaszádót.

A déltől nyugatra és északnyugatra folytak egész napon át elkeseredett harcok néhány magaslatért. Ezeket a támadásokat az ellenség szempontjából súlyos és véres veszteséggel vissavertük, a helyi betöréseket elrezteltek, illetve ellentámadással szűkebb tere szorítottuk.

Néhány ellenséges repülőgép zavarótámadást intézett a birodalom nyugati területei ellen. Több helységben épületkárok keletkeztek. A polgári lakosság vesztesége csekély. Német repülőgépek a kedre virradó éjszaka újból bombázták London egyes célpontjait. (MTI)

Nagy esőzések az olasz fronton

Lisszabon, november 9. Al-gírból jelentik: Az északafrikai főhadiszállás közlése szerint az 5.

hadsereg hadműveleteit a nagy esőzések akadályozzák. (MTI)

A pápa újból a hadviselő és semleges országokhoz fordul az Örök-város kímélése érdekében

Zürich, november 9. A Svájci TI. jelenti Rómából: Vatikáni körök komolyan aggódnak a Vatikánra dobott bombák ügyének nemzetközi fejleménye miatt. — Nem várják, hogy a pápa tiltakozzék, hanem azt hiszik, hogy XII. Pius pápa újból a hadviselő és semleges országokhoz fordul az örök város kímélése érdekében.

Berlin, november 9. Illetékes német helyen tájékoztatásul közlik: A birodalmi főváros mértékadó körében sejtetik, hogy rövidesen kétségtelen bizonyítékok lesznek arra nézve, hogy abban az időben, amikor a Vatikánvárosra bombák estek, angol és amerikai bombázógépek tevékenykedtek Róma légterében. Különben pedig utalnak Berlinben a Vatikánváros illetékes mérnökének megállapítására, amely szerint a ledobott bombák repeszdarabjai angol eredetűek. (MTI)

Róma, november 9. (NTI): A pápai állam hivatalos lapja az Osservatore Romano jelentése szerint hétfőn teljes mértékben

megkezdtek pénteken este a Vatikánvárost ért bombatámadás utáni eltakarító munkálatokat. A lap szerint különösen nagyok a nehézségek a vatikáni mozaik műhely épületében és a kormányzó palotában, ahol sok hivatalos helyiséget és több szolgálati lakást is szétromboltak a bombák. A Szent Péter székesegyház felé néző minden ablak porrá zúzdott. A vatikáni pályaudvar nagy márványépületnek ablakai is mind összetörték. A lap fájdalommal mondja Bernini híres „arany ablakának” elpusztítását. A Szent Péter székesegyházban, amely értékes alabástromból készült. (MTI)

Zürich, november 9. A Svájci TI. jelenti Rómából: Az Osservatore Romano közlése szerint a Szent Péter templomot, amely a léghbombázás miatt zárva volt, vasárnap ismét megnyitották a hívők előtt. A székesegyháznak a bombarobbanástól megsérült részeinek eltakarítási munkálatai tovább folynak. (MTI)

A japánok hétfőn elsüllyesztettek három csatahajót, két cirkáló és négy szállítóhajót

Tokió, nov. 9. (NTI) Japán hivatalos közlése szerint a császári haditengerészet legierő november 8-án reggel Bougainville szigettől délre heves támadást indítottak egy ellenséges hajókaraván ellen. Eddig a következő eredményeket állapították meg:

Elsüllyesztettek három csatahajót, két cirkálót, két torpedórombolót és négy szállítóhajót. Felgyújtottak és súlyosan megrongáltak egy csatahajót, több mint három nehéz cirkálót vagy nagy torpedórombolót és egy nagy szállítóhajót. (MTI)

Tokió, nov. 9. (NTI) A tengerészethez közelálló körökben kedden szerzett értesülés szerint a japán tengerészeti repülőerők a Salamon szigetek körül az ellenséges csapatoknak Mono szigetén október 27-én történt partraszállása óta eltelt 14 nap alatt több mint 72 ellenséges hadihajót és más hajót súlylyesztettek el. A tengerészeti megfigyelők a következő Japán

vesztésegekről adnak számot: Egy romboló elsüllyedt, egy cirkáló könnyű sérülést szenvedett és 48 repülőgép vagy ellenséges célpontokra vetette magát, vagy nem terj vissza támaszpontjára, 7 repülőgép megrongálódott. — (MTI)

Roosevelt is beszél

Lisszabon, nov. 9. Washingtonból jelentik: Roosevelt, miután a Fehér Házban aláírták az Egyesült Nemzetek közötti segélynyújtási egyezményt, beszédet fog mondani. Beszédét a jegyzőkönyv aláírása után greenwichi idő szerint 16 óra 30 perckor közvetítik. (MTI)

Churchill a görög királyról

Lisszabon, november 9. Churchill miniszterelnök egy kérdésre adott válaszában az alsóház keddi ülésén kijelentette, hogy György görög király jövő helyzetére vonatkozó-

DEBRECZEN 2. OLDAL 1943. XI. 10.

lag semmi biztosítékot nem nyújthat az Atlanti Charta elvi alapján. A görög nép maga dönt majd országa jövője felett. (MTI)

Tömegszerencsétlenség Vedau pályaudvarán

Duisburg, november 9. (NTI): Vedau pályaudvarán az utasok a meg nem engedett helyen haladtak át a vágányokon. Egy befutó személyvonat tízét közülük elkapott és halálraágazott. Többben pedig életveszélyes sérüléseket szenvedtek. (MTI)

Albánia nem hadviselő állam

Zágráb, nov. 9. Az új albán kormány megalakításával kapcsolatban a Donauzeitung tudósítást közöl, amely szerint az albán nemzetgyűlés hatályon kívül helyezte azt a törvényt, hogy Albánia minden állammal hadbanállónak tekinti magát, amíg Olaszországgal háborúban áll. Ezzel a deklarációval — írja a Donauzeitung — Albánia háborút nem viselő államnak jelentette ki magát.

Az angol alsóházban megvitatják a moszkvai határozatokat

Lisszabon, nov. 9. Az angol hírszolgálat jelentése szerint Attlee h. miniszterelnök az alsóházban kijelentette, hogy a kormány a mostani alsóházi ülésnek harmadik ülésén valószínűleg nyilatkozatot tesz a moszkvai értekezletről. Attlee jelentette, hogy a ház napirendjén biztosítsanak időt a kormánynyilatkozatra és ha a ház úgy kívánja, annak megvitatására. (MTI)

Bombatámadás Torino ellen

Hétfőn délután heves bombatámadás érte Torino városát. Az első riadó 14 óra 30 perckor hangzott fel. Kevesebb utóbb angol és amerikai bombázók jelentek meg mintegy 50 géppel álló hullámokban és sok bombát dobtak le a városra. Az áldozatok száma jelenleg nem is súlyos anyagi károk történtek.

Rendelet az önkéntes leányevente mozgalomról

A hivatalos lap legközelebbi száma a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét közli az önkéntes leventeleánymozgalomszervezetéről.

A rendelet szerint az önkéntes leventeleánymozgalom célja az, hogy a leányifjúságot a hagyományos népi erények szellemében való nevelés útján a haza és család szolgálatára, különösen pedig a magyar anya feladataira és honvédelmi szolgálatra előkészítsék.

A levente leánymozgalom működését keresztény vallásos erkölcsi alapon, a női lélek sajátos tulajdonságaihoz alkalmazkodva és a női nevelés tényezőivel az egyházzal és iskolával összhangban fejti ki. Leventeleány lehet önkéntes jelentkezés alapján minden 10—19 év közötti magyar állampolgárleány, aki a rendeletben megkívánt feltételeknek megfelel.

A rendelet részletesen szabályozza a leventecsapat alakításának feltételeit. Az egész mozgalmat a vallás- és közoktatásügyi miniszter felügyelete alatt a leventeleányok országos vezetőnöje irányítja.

— Francia területen lezuhant egy négymotoros angol bombázó. Legénységének hét tagja meghalt. A nyolcadikat nem találták meg. A repülőgépen nagy tömegben volt géppisztoly, robbanóanyag és élelmiszer.

Lehetőleg tíz szóban ad a felapróhirdetését

A feketepiac megrendszabályozását tárgyalja a képviselőház

A tanyai közigazgatás egyszerűsítését megszavazták

A képviselőház tegnap folytatta a tanyai közigazgatás egyszerűsítéséről szóló javaslat tárgyalását. Szóllósi Jenő, Vámos János és gróf Serényi Miklós szólaltak fel. Keresztes-Fischer Ferenc helyettes miniszter válaszolt a felszólalásokra. Hangoztatta, hogy amikor hozzáfogott a közigazgatási reform kidolgozásához, elhatározta a tanyai közigazgatás kérdésének rendezését. A reform keretén belül bekövetkezett viszonyok azonban egy nagy átfogó reform megvalósítását nem tették lehetővé és nem tették indokolttá. Ennek következtében arra a felfogásra jutott, hogy az átfogó reformból kiszabadítja a tanyai problémát és azt önállóan oldja meg. A törvényjavaslat legfőbb célja, hogy leküzdje azt az ellenállást, amelyet a tanyai világgal rendelkező városok részéről eddig a tanyákra való gondoskodás tekintetében tapasztalni lehetett és biztosítani lehessen a tanyavilág korszerű közigazgatását. A javaslat közigazgatási fejlesztésében három állomást jelölt meg: az egyszerűsítést, az utazó városi közigazgatást, állami kirendeltséget és a tanyai község alakítását. A helyettes miniszternek a szabályrendeletek alkalmazásából folyó beavatkozási joga az autonómia jogát nem sérti. A tanyai építkezések korlátozásáról szólva a helyettes miniszter kiemelte, a cél nem az, hogy egy csapásra megszűnjék a tanyai település, hanem az, hogy lassú fejlődés nyomán a településeket tanyai községekbe építsük ki és így létesüljön egy korszerű, egészséges közigazgatási centrum, amely biztosítaná a kulturális élet lehetőségét is. Kétségtelen, hogy ennek a köz-

igazgatási rendszernek a kiépítése bizonyos teherrel fog járni az érdekelt városokra és községekre. Természetes, hogy segítségre gondolkozzák történi. Ezen a téren számítani kell a községi segélyalapra is és a városok részéről is bizonyos bevételi források biztosítására. A javaslat csak első lépés, amely meg akarja indítani a tanyai élet továbbfejlődését.

A ház ezután a javaslatot elfogadta.

Következett a nemzeti gazdálkodás rendjét zavaró egyes cselekmények szigorú büntetéséről szóló javaslat tárgyalása. A javaslatot Tornyos György előadó ismertette. A törvényjavaslatnak az a célja, hogy az árdragiták visszaélések az eddigi jogszabályokban megszabott büntetéseknél súlyosabban büntetessenek. A visszaélések kiküszöböléséhez elsősorban a társadalom erkölcsi segítségével kell és az, hogy figyelemmel a nehéz viszonyokra, tanuljunk meg lemondani, áldozatos magatartást tanúsítani és fegyelmezetten állni a közellátás szolgálatában. Kérte a javaslat elfogadását.

A vita első szónokaként Nagy László, a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártjának első szónoka a törvényjavaslat kapcsán behatóan foglalkozott a közellátási helyzettel. Bejelentette, hogy a javaslatot a bizottsági tárgyaláson módosítani kívánja, a törvényjavaslatot pártja nevében nem fogadja el.

Krudy Ferenc alelnök napirendi indítványt tett, amelynek értelmében a ház az ülést szerdán délelőtt 10 órakor folytatja és bejelenti, hogy a napirend után az interpellációkra tér át.

Értekezlet a vadhús-ellátás ügyében

A húshiányon lőtt vadak nagyobb mértékben való forgalombahozatalával lehet segíteni

A közönség részéről megnyilvánult kívánságnak adunk hangot, amikor kértük, hogy a vadellátást a debreceni fogyasztók részére biztosítsák. Boross-Tóby Tibor közlése felülgyel minden elismerést megérdemlő gyorsasággal fogta fel a helyzeten való sürgős segítség szükségességét és már tegnapra értekezletre hívta össze a kereskedőket. Megbeszéltek, hogy mely cégek alkalmasak a vadaknak a közönség részére való árusítására.

Az értekezletet a közléstől felügyelőnél tartották Boross-Tóby Tibor felügyelő elnökkel. A Hangya részéről Váradhelyi Gábor és Nagy Géza igazgatók, jelen volt a Skót-Magyar Vadkereskedelmi Társaság képviselője, — ott volt Kontsek László nagykereskedő, Varga Gáborné vadkereskedő s a Köztisztviselők Szöv. képviselői.

Boross-Tóby Tibor felügyelő elnök megnyitójában rámutatott arra, hogy a húshiány megelégően nagymértékű Debrecenben ép úgy, mint az ország más részében is. A sertésvágásoknak majd decemberben történő megindulása csak átmeneti időre és kismértékben fogja enyhíteni a húshiányt. Ezért vetődött fel a gondolat, hogy igyekezzünk enyhíteni a helyzetet amilyen eszközökkel csak tudunk. A vadászidény megindulása következtében a lőtt vadnak a közönséghez juttatásával lehet enyhíteni a helyzetet. Sajnos, a patron vásárlása részben a lőtt vad átadásához van kötve, tehát szabad tételünk alig van, ezeknek a lőtt vadnak egy részét el kell szállítanunk, ez tehát nem kerülhet a debreceni piacra. Ha bekerül is szabad tétel nyul, az nem a kereskedőkhez kerül, hanem vagy feketén árusítják, vagy jobbaratokhoz, ismerősökhöz jut. Más meggyéből is kerül vad azokhoz a kereskedőkhez, akik hozsultak patron ellenében vad felvásárlásra. A főispán a Hangyát, a Skót-Magyart és a Fi-

scher céget felhívta és tárgyalat velük, hogy mennyi vadat tudnak rendelkezésre bocsátani. Mind a három cég a legnagyobb készséggel igyekezett Debrecen közléstől foglalkozott vadkereskedéssel, ezek közül is kettő meghalt, már csak Varga Gáborné működik. Most olyan intézkedés történt hivatalosan, hogy holnaptól kezdve a debreceni üzletekben árusítani kell a vadat. Egyelőre csak a Hangya fog vadat a cégeknek átadni. Természetesen figyelemmel kell lenni arra, hogy korlátlan mennyiségű vad nem áll rendelkezésre, nyulat pedig csak kis mértékben tud rendelkezésre bocsátani. A facánvadászat is csak a múlt napokban indult meg, momentán tehát csak nyulról lehet beszélni.

Szeretném — folytatta Boross-Tóby — ha a város különböző részein is lenne vadárúsítás, sőt elsősorban a külsőségi lakosokat szeretnénk ellátni, hogy a belsőségeken a húshiányt előtérbe sorolják megszűnjék.

A nyul bőrében kerül eladásra a kiskereskedőkhez, akik közül Vargáné, a Bode cég a bört visszaszolgáltatni kötelesek, még pedig az átadott nyulak fele mennyiségében. Boross-Tóby ezután kérdést intézett a jelenlevőkhöz, melyek lennének azok a cégek, amelyek hajlandók a vad forgalombahozását vállalni. Megállapodtak abban, hogy a Hangya négy fiókja: a Rózsa, Péterfia, Piac és a csapókerületi Jánosy utcai fiók, a Kontsek Géza cég, a Vár és a Kossuth utcai Köztisztviselők üzlete, Varga Gáborné, Bode Gyula, Madar István Bocskay tér 1.

Megbeszéltek az ellátás megszervezését is, ami egyelőre úgy történik, hogy minden délelőtt kiküldenek a cégek a nyulakért a Hangya központi telepére. Kétségtelen, hogy a nyulak és a vadak nagyobb mértékben való forgalombahozatalával lehet segíteni a húshiányt. A közönség részéről megnyilvánult kívánságnak adunk hangot, amikor kértük, hogy a vadellátást a debreceni fogyasztók részére biztosítsák. Boross-Tóby Tibor közlése felülgyel minden elismerést megérdemlő gyorsasággal fogta fel a helyzeten való sürgős segítség szükségességét és már tegnapra értekezletre hívta össze a kereskedőket. Megbeszéltek, hogy mely cégek alkalmasak a vadaknak a közönség részére való árusítására.

kötött nyul szállítása is, akkor adnak a kiskereskedőknek nyulakat. A többi nagykereskedő cégek is...

Bárdossy László ny. miniszterelnök tegnap este Debrecenbe érkezett

Ma délután előadást tart az egyetem diszudvarán

Dr. Bárdossy László ny. miniszterelnök, a Magyar Nevelő Társaság elnöke tegnap este a menetrendszerű Árpád sínautóval Debrecenbe érkezett. A pályaudvaron fogadására megjelent dr. Csilléry Andrást professzort, a Debreceni Egyetemi Ifjúság tanár-elnökét, Balla János, a DEI ifjúsági elnöke, vitéz dr. Tóth János kir. táblabíró, a debreceni Keresztény Nemzeti Liga ügyvezető elnöke, valamint dr. Kiss István, a Turul Szövetség országos fővezére. A szívélyes fogadtatás után Bárdossy László a fogadáson megjelentek társaságában szállásra hajtatott.

Ma délután Bárdossy László megtekintte a város nevezetességét, majd délután az egyetem diszudvarán megtartja nagyrészt előadását „Magyar nemzetpolitika” címmel. Az előadásra, mely pontosan öt órakor kezdődik, belépni csak meghívóval lehet. Meghívó igényelhető a 25-00 telefonszámon. A megjelenést helybiztosítás céljából az egyetem főportájánál előre be kell jelenteni.

Kassán nagy ünnepségeket rendeznek a visszatérés ötödik évfordulóján

Kállay miniszterelnök mondja az ünnepi beszédet

Szerdán kezdődik Kassán az az ünnepségsorozat, amelyet a Felvidék visszatérésének ötödik évfordulójára rendeznek. Az ünnepségek keretében bemutatják a város öt évi munkájának eredményét is. Csütörtökön a hercegprímás a kassai domban ünnepi Te Deumot pontifikál.

Az Országgyűlésnél nagy ünnepség lesz, melynek ünnepi szónoka Kállay Miklós miniszterelnök, aki az ünnepi gyűlés után koszorút helyez el Rákóczi

Ferenc sírján. Az ünnepségek során nyitja meg Bornemisza Géza iparügyi miniszter az országos műszaki muzeumot és ugyancsak csütörtökön adják át az 52 ONCSA-házat is tulajdonosainak.

Rendeznek könyv- és sajtókiállítást is, melyet vitéz Kolozsvári-Borecs Mihály, a Sajtókamara elnöke nyit meg. A kassai ünnepi hét keretében a Nemzeti Színház vendégjátékaira is sor kerül Kassa városában.

Megkezdik a hadigondozottak felemelt összegű pénzellátásának folyósítását

A honvédelmi minisztérium értesíti a hadigondozottakat, hogy a 4760—1943. M. E. számú rendelettel megállapított magasabb összegű pénzellátásaikat a következő időpontokban kapják kézhez:

1. A jelenlegi háború hadi- és honvédelmi gondozottjai valamennyien folyó évi november hó folyamán.
2. Az 1914—18. évi háború I—III. járadékostályú hadirokkantjai folyó évi december hó elején.
3. Az 1914—18. évi háború ha-

diöveggyei, hadiárvái, a hadigondozott családtagjai és a IV. járadékostályú hadirokkantjai a legközelebbi esedékes járadékukat együtt.

Valamennyi hadi- és honvédelmi gondozott 1943. évi november 1-től visszamenőleg a fent ismertetett időpontokban hivatalból kapja meg a magasabb összegű pénzellátást, illetőleg a különbözetet. A magasabb összegű pénzellátás kiutalásának sürgetése felesleges.

Diákküldötségek tiltakozása a délerdélyi iskolák bezárása miatt

A kultuszminiszter válasza: „A magyar kormány minden diplomáciai eszközzel arra törekszik, hogy a román kormány orvosolja a sérelmes intézkedést”

Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter fogadta a Magyar Nemzeti Diákszervezésbe tömörült ifjúsági szervezetek küldötségeit, amely dr. Rajczy Imrénének, a Magyar Nemzeti Diákszervezés vezetőtitkárának vezetével jelent meg előtte.

A küldötség átadta a vallás- és közoktatásügyi miniszternek az egyetemi és főiskolai ifjúság memorandumát, amely rámutat arra, milyen mélyrepedés járul a magyar ifjúság azt a ténnyt, hogy a román kormány délerdélyi véreink szellemi életének központjai közül legutóbb három középiskolát bezáraltott s ezzel a délerdélyi magyar ifjúság egy részének színevirágát, az említett három középiskola legfelsőbb osztályainak magyar hallgatóit a legbizonytalanabb sorsnak tette ki. A magyar ifjúság úgy érzi, hogy a nemzet egész közéletének ad hangot, amikor ez ellen tiltakozó szavát felemeli. Ha nem ezt tenné, délerdélyi véreink joggal hihetnék, hogy küzdelmükben magukra vannak hagyva. De tiltakozni kell a magyar ifjúságnak ez ellen az intézkedés ellen azért is, mert akkor éri ez a súlyos intézkedés a délerdélyi magyar ifjúságot, amikor a magyar kormány a magyarországi román ifjúság részére a közép- és főiskolai oktatást teljesen szabadon és zavartalanul tette. A Magyar Nemzeti Diákszervezésben tömörült egyetemi és főiskolai ifjúság mindezekre tekintettel és tudatában annak,

hogy a magyarság súlyos harcában a teljes egység és fokozott fegyelmű mindennél fontosabb, bizalommal fordul a magyar kormányhoz azzal a kérrrel, hogy a román kormány a délerdélyi magyar ifjúság életérdekeit sújtó intézkedésének megszüntetésére minden intézkedést tegyen meg.

Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter megnyugtatta az egyetemi és főiskolai egyesületek vezetőit, hogy a magyar kormány minden rendelkezésre álló diplomáciai eszközzel arra törekszik, hogy a román kormány orvosolja a sérelmes intézkedést, amely a három iskola bezárásával a délerdélyi magyarságot érte.

Rámutatott a miniszter válaszában még arra, hogy a magyar kormány történelmi felfogásunknak megfelelően nemzetiségeink iránt barátságos és megértő politikát folytat, hanem nemcsak a románoké, hanem minden hazai idegenajkú polgárunk számára biztosítja jogai szabad gyakorlását, valamint azt, hogy nyelvükben és szokásaikban háborítatlanul élhessenek közöttünk.

A küldötség megnyugvással és köszönettel fogadta Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter szavait. A miniszter végül még arra kérte az ifjúság vezetőit, hogy megnyugtató kijelentéseit tudassák a magyar egyetemi és főiskolai ifjúsággal.

2-szer naponta reggel és különösen este lefekvés előtt Chlorodont fogpaszta Magyar készítmény.

Üzenetek a fronton.

Lakatos József főtörzsőrmester a P. 939. tábori postaszámra üzeni felségének, családjának és rokonainak Debrecenbe, Jászberénybe és Hatvanba, hogy jól van, egészséges. Kéri, ne aggodjanak érte. A Zsákay családnak, leánykájuk születése alkalmával készírtását küldi és melegen gratulál.

Sajtos Balint szakaszvezető a P. 939. tábori postáról a viszontlátásig sok szerető csókot küld Debrecenben lakó menyasszonyának. Levelet megkapta. Az orvosi bizonyítványra egyelőre nincs szükség.

Bácskay József törzsőrmester házassági évfordulójuk alkalmával sok szerető csókot küld Debrecenben lakó feleségének és Marikának. Jól van, egészséges. Cselegydi Károly őrvető az F. 902. tábori postáról sok szerető csókot és üdvözetet küld Hajdúszoboszlón lakó feleségének, kislányának, szüleinek, rokonainak és ismerősöknek. Lehet, hogy közelebbi viszontlátják egymást. Jól van, egészséges.

Szemen Gábor honvéd a Z. 558. tábori postaszámra üzeni Debrecenben lakó testvéreinek, hogy jól van, egészséges. Sok levelet vár, szerető csókjait küldi.

Keresztesi Béla honvéd a D. 144. tábori postáról szerető csókjait küldi édesanyjának. Kéri azonnal írjon, mert nem kapott levelet.

Szabó István honvéd a K. 610. tábori postáról üzeni Debrecenbe és Mezőtúrra szüleinek, rokonainak és menyasszonyának: Tálás Erzsikének, hogy jól van, egészséges. Sok levelet vár, szerető csókjait küldi.

Halmaj József honvéd a B. 485. tábori postáról üzeni Hajdúnánson lakó szüleinek, hogy semmi baja nincs. Kéri ne nyugtalanodjanak miatta, Otthonról részletes levelet vár. Szüleit szeretettel csókolja.

Megkezdődtek az egyházközségi ülések

A Tiszántúli Református Egyházkerület e hó 24-én és 25-én tartja üléseit Debrecenben. A megelőző bizottsági ülések azonban már most megkezdődtek. Így hétfőn a középiskolai tanügyi bizottság, a sajtóalap bizottság, a misszió bizottság, kedden a kollégiumi igazgatótanács, a közalap segélygyűlési és pénzügyi bizottságok tartottak ülést. Az ülésekre Debrecenbe érkezett báró Vay László főgondnok.

Vásárlásközben kikapták kezéből az élelmiszerjegyét és elszaladtak vele

Nem mindennapi lopás ügyében tett feljelentést a rendőrségen Dobó András Nagymacs 71—73. szám alatti lakos. A panaszában előadta, hogy a Csapó-utcan egy utcai árustól cernát vásárolt és míg egyik kezével a cernáért nyult, másikkal élelmiszerjegyet tartotta, melyekkel egy üzletbe akart menni. Míg a cernára egyezkedett, egy utcai járőkelő suhane kikapta kezéből a 11 darab élelmiszerjegyet és elfutott vele. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

SZÍNHÁZI MŰSOR: Szóda este: Cigányszerlem. Munkáselemlés. Csütörtökön este: Idegen asszony. Tisztviselőest. Pénteken este: Egy nap a világ. Olcsó helyárakkal. Szombaton délután: Idegen asszony. Fülleres helyárak. Szombaton este: Luxemburg grófia. Bérletszűnet.

Beutazta a félvilágot, 15 filmje van és rövidesen „Fekete Péter” lesz Karolyi István, a Csokonai színház művésze

Valami mely nyugalom, fölényes művészet ömlik el minden alakításán. Hangja tisztán, tisztán, csodálatosan csendül. Kitűnő művész, finom, újszerű ötletekkel dolgozó rendező Karolyi István, akit rövid idő alatt kedvencei sorába emelt a debreceni közönség.

Rokonszenves, úri egyéniség. Kedves, közvetlenül beszél magáról. Megtudjuk, hogy Jávorról, Ungerrel, Ungerral kezdte. A Fővárosi Operett Színházhoz szerződött legelőször. 1925-ban már volt Debrecenben. Kardoss Géza-val, Jél széken az. Aztán Erdély jött nagy művészi viaskodások kisebbségi sorsban, majd visszavonult a színésztől és Kardoss Géza beszélt rá, hogy térjen vissza. Erőteljes katonai akart lenni, részt vett a világháborúban. Utazások jöttek, beutazta Európát, Afrikát, több nyelven beszél. Operacékesnek akarték képezni, Craus, a bécsi Opera igazgatója szép jövőt jósolt számára. Filmen eddig 15 kisebb-nagyobb szerepet játszott, a nyáron játszott a Rákóczi utoljára filmben nagyobb szerepet. Egyetlen szenvedélye a horvát nyelv. Rövidesen a „Fekete Péter” c. operettjáték címszerepét játssza, utána pedig rendezni a Manderley-ház asszonyát. Köze van egy új magyar film főszerepére, ezt azonban debreceni szerződése miatt aligha tudja játszani. A múlt szombaton a Vigaszínház tagja volt és több szerepben volt kiemelkedő sikere. A nyáron is járt Debrecenben, amikor Kiss Ferencel és Fülöp Katóval játszotta Gerald: Szerelmi-jét.

Karolyi Istvánban egy végtelen rokonszenves, széles skálájú művészt ismert meg a debreceni közönség, mely egyesapásra kedvencei sorába emelte. Művésze érdekes, egyéni, újszerű. Rendezői felfogása tele van ötlettel, kezdeményezéssel, a színpad újításra való tudatos rátapintással. Mint a fentiekből kiderül, e mögött a nagyszerű tehetség mögött egy érdekes, nyugtalan, mozgalmos élet áll és a között a 15 esztendő között, mely első debreceni szereplése és az ideai szerződése között van, beutazta a félvilágot, sokat tapasztalt, mindent egyéni szemmel látott, megismerte a külföld életét, sok tanulságot leszárt, több mint egy tucat filmje készült... Ennyi leszárt tapasztalat van mögötte, sok érdekes élmény, értékes meglátás. Ezek

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Tel. 25-45 Igazgató: Unger István
E. előadások: a. u. 10.14, este 10.17-kor.

Csütörtökön mérsékelt helyárakkal tisztviselőest
Idegen asszony
U. Kovács Terus fellépésével!

nek tudatában könnyű megérteni azt a lehigadást, megfeszültséget, kifinomodott művészetet, amit

debreceni eddigi szereplése alatt annyiszor megcsillogtatott a közönség előtt.

„A szeretetet annyit emlegettük, hogy egészen rossz híre kelet...”

Karácsony Sándor megragadó előadása a Péterfia-u. egyházzsámbán. Öszirózsákkal díszítették fel a kedves háziasszonyok a Péterfia-utcai egyházzsámba Nőszövetségnek tegnapi összejövetelén a szeretet asztalait melyek körül nagy közönség gyűlt össze. Karácsony Sándor egyetemi professzor nagy szerű előadásának meghallgatására. Közének, dr. Farkas Pál lelkipásztor imája és üdvözítő szavai vezették be az előadást. Elmondta dr. Farkas, hogy Karácsony Sándor ebben a házban töltötte diákkorát.

Nagy figyelem kísérte Karácsony Sándor előadásának minden mondatát. A szeretettől az áldozatig címmel szinte megrázó erővel festette meg a mai ember portréját.

— A szeretetet annyit emlegettük mi emberek — mondotta —, hogy egészen rossz híre kelet. Ma már üres szó. A legrosszabb gondolkodású ember is azt mondja ma már, hogy tele van szeretettel. Az emberek azt gondolják, hogy a szeretet könnyen kapható, meg szerezhető, sőt vele születik az emberrel. A velünk született szeretet olyan, mint a majomanyák: agyonnyomja kicsinyét. Az egyén lassan jut a szeretethez, tanúk erre a „szeretelmunkások” akik már régen benne állanak a szeretet munkában és még mindig nem kaptak szeretetet. Az igazi szeretetet onnan lehet megismerni, hogy kifelé irányul. Különböző „önszeretet” a neve. Rossz szeretet az, amely befelé irányul.

— A mai kort szociális száznak lehetne nevezni — folytatta. — A szociális munka például az ilyen egyházzsámba munkákban most vált programmá. Addig csak alpont volt, nem a munka középpontja, motorja. A szociális felelősség megnőtt, annyira, hogy intézményessé vált. Végre-valahára felfedezte a XX. század a másik embert a maga valóságában, nevezetesen úgy, mint akinek szolgálatára állhatunk. A jótékony ember lelkiállapota az örömtelenség, mert adhat. Fenköltőbb életstílus nem is képzelhető, mintha az ember

szolgálhat, de mindez a jótékony-sággal együtt semmi, ha szeretet nincs bennük.

Szolgálni azonban hideg meg-gondolásból is lehet. Szolgálni másokat nem egyéb, mint amor-tizációs kölcse. A nyomor eny-hítése egyúttal védekezés a — kiütéses tifusz ellen. Tehát a sa-ját jól felfogott érdekünket is szolgáljuk. Áldozatra van szük-ség, mert az az igazi a több mint szolgálat. Az ajándékot a feles-legből adják, a szolgálatot a készletből fedezik, az áldozat azonban azt jelenti, hogy a „tö-kéhez” nyultam. Ezzel azonban már egy kicsit előre halad a vi-lág. A másik ember sorsának biztosítása nélkül teljesen illuzó-rius a magunk sorsa. Mindig at-tól féltünk hogy a szennyes indu-latok elfojtása egyszer elpattan-ránkzúdúl és megsemmisít ben-nünket. Nem elég a szolgálat, az áldozat, hanem szeretet szükség-es hozzá! Isteni erőkre van szükség.

Végkövetkeztetésképpen hír-dette, hogy megtérésre van szük-ség. Jézus szeretetre, de nem egyéni, hanem a közösség, az egész nemzet megtérésére. Mit jelent az, hogy a nemzet megtért? Azt, hogy annyian tértek meg, hogy kovásznyi, sonyi és világos-ágnyi mennyiségben vannak a nemzetben. Megtérni annyit je-lent mint meghalni és újjászülni! A nyomor óceánja nem apad ki másképp, csak ha megjelenik a másik, a megtért, az újjászületett ember napja. A világnak szere-tetra van szüksége és ez a világ sóvárogva várja az Isten Flának megjelenését.

A mélyhatású előadásért dr. Farkas Pál mondott köszönetet, hasonlóképpen megköszönte dr. Tankó Béláné, Balogh Istváné, Bagdy Dánielné és Szegedy La-josné háziasszonyok vendég-szerető kedvességét. Bejelentette, hogy december 2-án délután négy órakor megnyílik Karácsonyi vá-sárjuk, melynek minden fillérje azok segítségét szolgálja, akik csakugyan nagy szükségben van-nak.

Debreceni világjáró elmélete a reform-táplálkozásról, mely átépíti az emberi szervezetet

Korunk az újítások korszaka. Soha egyetlen fázisban az emberiség történetének sem állítottak fel any-nyi elméletet az ember boldogítá-sára, mint ebben a korban, melyben legkevésbé boldog az ember. E-ben a tényben, bármennyire para-doxonnak hasson is, sok logika van.

Megemlékeztünk már róla, hogy Czeglédi István, a közismert deb-receni világjáró, akinek több érde-kes, útiélményét közöltük: új élet-módszert dolgozott ki. Ez a mód-szer külön foglalkozik az ember lelki és testi szükségleteinek refor-málásával, illetve leegyszerűsítésé-vel. Célja a legérdekesebb, melyet a modern ember valaha is kitűzött maga elé. Belső akarja illeszteni ko-nunk emberét a maga korába. Alap-elmélete az, hogy az emberiség boldogulásának főoka az, hogy fe-szeng saját korában és idegen at-tól. Kínótt korából, testétől, lelké-től idegen az az idő, melyben é-lnie kell. Ezen próbál segíteni Czé-g-lédi István reform-életmóddal, melynek testi vonatkozású, érdekes része a reformtáplálkozás. Ez alap-

ját valahol Bicsérdinél találja, de jóval túlhalad azokon a kereteken, melyekbe Bicsérdi Béla a maga ta-nait szorította.

— Hogy mi a betegségmentes reforméletmód? — kezdte fejtege-tését Czeglédi István — Mert fél-re ne értsük: nem csupán reform-táplálkozás kell ahhoz, hogy az ember teljesen betegségmentesen és jóval tovább éljen. A reformtá-plálkozás annak belátásából indul ki, hogy az ember mennyire árta-lmas, nem neki adott, de élvezetet nyújtó romboló anyagokat vett és vesz magához. Azt kell megérteni, hogy ezzel az életmóddal az ember pusztulásba rohan. Az ember aki ezt belátja nem csak szavakkal, de esél-kedettel is kell a lemondást tanítani, mert a reforméletmód ele-inte bizony lemondással jár. Első lépés az ártalmas anyagok élvezet-ének elhagyása. Mert ha szerve-zetünk törvényszerű nedvekkel, anyagokkal tápláljuk, már néhány nap múlva tisztultabb lesz a gon-dolkodásunk, meg látásunk is. Tör-vényszerű, jó nedvekből csak tör-vényszerű, jó gondolkodás fakadhat. A mindennapi életben rengeteg

szenvédőjét találjuk a törvényta-lon káros életmódnak. Magam is ezek közé tartozom és mikor a he-lyes életmóddal építettem szerve-zetem, néhány év múlva már ma-rathoni futóversenyeken vettem részt, ötször futottam meg azt a távot és valami soha nem érzett frissiséget nyertem az új életmód által.

— És milyen ételekkel élnek a reformtáplálkozás mellett? — ér-deklődünk.

— Főételünk — mondotta Czeglédi — a friss nyers tej. Télen reggelire és vacsorára ezt esszük. mert gyümölcsre nem igen telik. Ebédünk általában: burgonyapüré (vajjal készítve), tejeles kenyér, hagyma, paprikás burgonya olaj-jal, olajos piritós, spenót-saláta, le-eső olajban sütte. Ezek a fő táp-anyagaink és a gyümölcs. Eszünk néha nudlit, palacsintát és egyéb sima, vajjal, olajjal készült tész-tát. Minden étkezésre egy fogással érjük be, mert csak az az egész-

séges. Egyik nap nyers, másik nap sült, vagy főtt ételek kerülnek az asztalunkra.

— Mióta él így Czeglédi mes-ter? — érdeklődünk.

— Közel tíz esztendő óta sohasem voltam beteg, pedig már megmérgezett szervezettel tértem át az egészséges életmódra.

— Nézete szerint mennyivel tol-ja ki az emberi élet határát a re-formtáplálkozás?

— Legalább 40-50 százalékaival annak az időnek, amit a napjaink-ban általában szokásos életrend-mellett megérhet az ember. A má-sodik nemzedékben, amelyik már kezdettől fogva helyesen élt, meg kétszereződhet az életkor.

Czeglédi István elmélete révén tehát egy teóriával gazdagabb lett az emberiség. Ez az elmélet, mely csak nagyvonalakban emé-kezett a bicsérdizmusra, feltétlen tiszteletreméltó szándékból fakad. Napjainkban pedig már a jó szándékot is meglehet becsülni.

Debrecenben 14 olyan ember él, aki Szibériában volt had fogoly, ahol még találtak a szabadságharc idejében eliozott magyarokat

Érdekességek egy néptapasztalat-gyűjtő kutatásából

Néhány héttel ezelőtt a Horto-bágyon találkoztunk össze Szat-mári Istvánnal, aki a tudományok kutatásának egy érdekes, új fa-ját teremtette meg: az emberi ta-pasztalatok összegyűjtését. Abban az időben a nagy magyar pusztán egyszerű pásztoemberek vélemé-nyeit, emlékeit, kifejeződött élet bölcseléseit gyűjtötte össze.

A napokban Debrecenben jöttünk össze Szatmári Istvánnal és itt is ezt a megkapóan érdekes, újszerű tudományos munkát folytatta. Kutatásairól általánosságban a kö-vezőket mondotta:

— Az az elgondolás vezetett, amikor megkezdtem kutatásaimat, hogy az emberi élet esztendői hosszú során át rendkívüli meglá-tások, érdekes emlékek, megkapó és tanulságos tapasztalatok, ren-dkívüli tanulságok kincseskamraja lesz. Nem szabad hagyni, hogy ezek az élmények, meglátások ta-pasztalatok elveszenek, hiszen na-gyon sok egyetemes emberi szem-pontból és felhasználható van kö-zöttük. Hozzá kezdtem kutatásaimhoz, egyelőre csak közvetlen környezetben, aztán ezt mind job-ban kiszélesítettem. Egészen me-glepő eredménnyel járt még szá-momra is a gyűjtő munka. Vala-mi csodálatos az, hogy a legegyszerűbb emberi élet is milyen kü-lönös regények, felemelő és ma-gasztos tanulságok, megrendítő tragédiák takarója. Milyen filozó-fiai magasságok, megindító nagy-szerűségeket mutat fel egy látsza-tar jelentéktelen, külsőleg zavarta-lan egyhangúságban eltöltött élet. Ha ezeket az adatokat nyilvános-ságra hozzuk, megszűrve, kiváló-gatva a legmélyebb tanulság-rejtő ket közülük, ezzel nagyon sok ember számára nyújtunk útmutatást.

— Eddig a gyűjteményem nagy részét személyes érintkezés alap-ján szedtem össze. A jövőben azon-ban szeretném ezt általánosítani és miután kilátásba helyezték szá-momra a hivatalos támogatást is olyan megoldást igyekszem talá-ni, ami lehetővé teszi, hogy ezek tapasztalatait szedjem össze, vá-logassam ki. Ezt olyan módon sze-retném elérni, hogy tanítókon, ta-nárokon, lelkészekben keresztül, te-hát azoknak az embereknek a se-gítségével, akik hivatásuknál fogva anélkül is tanulmányozói az em-beri sorsnak és mélyen benne él-

nek a mai magyar életben, kioz-tunk körzetek szerint tudakozó íve-ket. Ezeket az íveket már meg-szövegeztem nem kevesebb, mint 86 kérdés alapján válaszolják meg azokat az érdekes, tanulságos dol-gokat, mikre kutató munkámban szükségem van. Hiszem, hogy ez-al-tal munkám új fejezetéhez érkezik el...

Debrecenrel kapcsolatban, az ált veztett kutató munkájának eredményéről is érdekes adatokat köz-öl Szatmári István...

— Eddigi tanulmányútam során már megállapítottam például, hogy Debrecenben 14 olyan ember is él, aki az első világháborúban orosz-logságba esve, hosszú esztendőket töltött Szibériában. Egyikük, Balla Kálmán református tanító renki-vül érdekes adatokat tud arra néz-ve, hogy Szibériában még 1916-17-ben több olyan magyar embert találtak, akiket az oroszok az 1848-49-es szabadságharc alkalmával hurcoltak el Magyarországból... Egész kis kolóniánk volt Szibéri-ában. Ezek a múlt század köze-pén elkerült magyarok, mint mon-dották, eleinte sokat lázadoztak, szerettek volna hazatérni. Aztán a szabadságharc elvesztésének híre-lével kapcsolatban sok olyan érte-sülést szereztek, ami elkedvelteti-tette őket, belészürkültek az eta-ni életbe, a csupa tűz európai é-lekbelől lassan önelemző, sántelen föld lett. Beleszótkiak az ottani földművelésbe, megszokták a hoz-szú teleteket, de azért mikor az első világháború hadifoglyai odakerül-tek közéjük, felébredt lelkükben minden, amit egészen eltemetti kevés volt egy teljes emberöltő is. Ilyen élményanyagot szereztek magyar emberek háborúban, hadi-fogságba, mely elvezette őket Szibériába, Japánba, Kínába, Ame-rikába, olyan helyekre, ahova a háború forgószele nélkül soha nem sodródott volna életük... Ennek a sok viharr átél, könnyes-véros szenvedéseken átment há-rom nemzedéknek megdöbbentő és egyben felemelő emberi dokumen-tumok vannak elraktározva lelke mélyén... Nem sajnálom egy élet munkásságát arra, hogy ezt meg-mertsem a feledésből és átadjam az új nemzedéknek örök tanulsá-gul — fejezte be a beszélgetést Szatmári István.

METEOR
mozgó
CSAK MA! EGY NAPIG!
Izgalmas dzsungel-film!
Itél a dzsungel
Főszereplők: Isa Miranda, Gustav Diesel és Fosco Giachetti.
Holnap: A láthatatlan bilines
Előadások kezdete: 1/6 és 1/8 órakor.

APOLLO
filmszínház
Az idény leglátványosabb filmvígjátéka!
SZIÁMI MACSKA
Főszerepben: Szeleczky Zita, Bilicsi Haj-mássy és Erdélyi Mici.
Előadások: 3, 5 és 7, vasár-nap délelőtt 11 órakor is.

HUNGARIA
filmszínház
MA ELŐSZÖR!
ALFA TAU
Egy tengeralattjáró legény-ségének élete és hősi küzdelmei.
Előadások: 5 és 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ
mozgó
Ma 5 és 7 órakor a legra-gyogóbb magyar filmoperett:
Zenélő malom
Főszereplők: Szeleczky, Szilassy, Dayka, Latabár, Vaszary Piri, Csontos

Kilenc betörést követtek el elsötétítés alatt Hajdú megyében, 90.000 pengő értéket zsákmányoltak

Szatmáron elfogták a debreceni rendőrség fogdájából megszökött veszedelmes betörő cigányt

Beszámoltunk arról, hogy a különböző betörések gyanújával őrizetbe vett Varga János nevű lakás- és foglalkozás nélküli cigánynak, aki Lakatos János álnéven is szokott működni, sikerült a debreceni rendőrség fogdájából rejtélyes körülmények között megszöknie egy fiatalkorú társával együtt. Eddig még nem állapított módon szerzők kerültek Varga Jánoshoz, aki kifizette a cella vasrúdját, az így támadt résen kimászott a debreceni rendőrség udvarára, onnan az udvarban felhalmozott fánakára mászva elérték a kőfalat és átvetve magukat rajta elmenekültek.

Varga János szabadsága azonban nem sokáig tartott, a szatmári rendőrség a menekülő cigány betörőt a debreceni kapitányság büntügyi osztályának körözése alapján elfogta.

Kihallgatása során elmondotta, hogy szökése után elvált fiatalkorú társától. Kiment az állomásra és felült a szatmári sebesvonatra. Az első elfutott vonatban átlópoztott a II. osztályra, ott egy elszunyókált hölgyutasnak ellopta retiküljét. Gilvácsonál leszállt a vonatról és az állomás mellékhelyiségében megvizsgálta a tárcsa tartalmát. Legnagyobb meglepetésére csak nyolc pengőt talált benne. Gilvácson találkozott össze Rafael Ferenc sármunkás cigánnyal. Mielőtt bűnbizásra adta fejét, Varga is sármunkás volt, hamarosan összeismertek és elhatározták, hogy együtt követnek el betöréseket.

Nagykárolyba utaztak, ahol a Petőfi-utcán elsötétítés alatt Varga az ablaküveget betörve bemászott egy lakásba és mialatt a másik szobában a házbúriak nyugodtan aludtak, összezsomogott 3000 pengő értékű ruhaneműt. Egy másik házban szintén ruhaneműket loptak, a harmadikban pedig nagy bűnbizásos libaszi, mézt és más értékeket. Mivel félték, hogy a nagy csomag felfűlést kelt, elásták a nagykárolyi Somos-erdőben egy

szemétdombon. Másnap azonban magukhoz vették a fehéreműt és tehervonaton bujkálva Szatmárra utaztak, ahol Varga Aranka nevű cigányasszonynál szálltak meg. Míg a két betörő fáradságát pihente, azalatt a Nagykárolyban lopott fehéreműt egy részét a szállásadó család ellopta. A maradványokat elvitték egy lebuja, mely a szatmári alvilág kedvence találkozóhelye és ott hagyták azt értékesítésre. A szatmári rendőrség a debreceni kapitány körözéséből azonban értesült Varga megjelenéséről. A detektívek lesbe álltak és a kocsmában elfogták a két cigányt.

A megbilincselte betörőket dr. Nagymajthényi Ferenc rendőrfelügyelő elé állították, aki nyomban megkezdte kihallgatásukat. Varga beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy többször volt már büntetve az elmúlt két évtized alatt 3-3 évi büntetést töltött ki román fegyintézetekben, majd egy nagyobb betörés büntetését Nyiregyházaán ült le. Onnan sikerült megszöknie, különböző álnévek alatt szerepelt.

Debrecenben összekerült egy cigány betörőbandával, amelynek vezetője volt. Beismerte, hogy összesen nyolc betörést követtek el és 90.000 pengő értékű zsákmányt szereztek Hajdú és Szabolcs megyékben.

Rafael előbb tagadni próbált, álnéveket mondott be, később azonban beismerte, hogy végrehajtotta az országot, 12 évet töltött fegyintézetekben. Ha bajba került, élesre fent zsebkést és pisztolyt is használt.

A két cigány bandát helyszíni szemlélő vitték Nagykarolyba az ott elkövetett hármass betöréssel kapcsolatban, majd visszakerültek a debreceni rendőrkapitányságra, amelynek fogdájából Varga János megszökött. Az elsötétítés alatt elkövetett sorozatos bűncselekményekért rögtönjelölő bíróság elé kerülnek.

Háromévi fegyházra ítélték a debreceni horgászó tolvait

Hirt adtunk annak idején arról, hogy Kadas Sándor napszamos egy társa segítségével sorozatos lopásokat követett el Debrecenben oly módon, hogy a nyitva maradt ablakokon, vagy az állatok betört ablakokon át acélhorog segítségével szedték ki a lakásból a ruhaneműket, szőnyegeket cipőket, takarókat.

A rendőrség elfogta Kadas Sándort, de társa megszökött és hosszas nyomozás után sem került közre. A debreceni törvényszék Jóna Kálmán dr. tanácselnök most tartotta meg a tárgyalást Kadas Sándor bűnügyében. Az ügyesség tizrendbeli lopással vádolta, ebből hetet szökésben levő bűntársával együtt követett el. A tanácselnök kérdéseire töredelmes beismerő vallomást vállomást tett. Elmondta, hogy ő nem szeret dolgozni, nem is igen akadt munka. A lopásokat már korán megkezdte, mert 1912-ben is lopott már és azóta többször volt elfűléve.

A visszaeső bűnösrel együtt került a bíróság elé Rácz János, Rácz Jánosné, Erdős Gábor, Márk Péter, Márk Péterné és Felső János, akik ellen országos ügy miatt indult meg az eljárás. Az országos ügy gyanúsítottak azzal védekeztek, hogy ők jóhiszeműen vásárolták, nem tudták, hogy lopásból származnak az átvett holmik.

A bíróság a bizonyítási eljárás során megállapította, hogy olyan alacsony áron vették meg a ruhaneműket, hogy a rosszhiszeműség kétséget kizárólag megállapítható. Egyedül Rácz János bűnösségét nem látta a bíróság igazoltnak és ezért fel-

mentette a vád alól.

Kadas Sándort a sorozatos lopások miatt 3 évi fegyházra ítélték el.

Rácz Jánosné öt napi, Erdős Gábert hét napi, Márk Pétert 15 napi, Márk Péterné hét napi, Felső Jánost 5 napi fegyházra ítélték el.

Visszhang a rádió hortobágyi műsor számára

A rádió hétfőn este hangképeket adott az őszi Hortobágyról, zenével és nótával kísérvé. A műsor szám szép volt, jó volt, de két megjegyzést nem hallgathatunk el. Petőfinek 1842 őszén írt híres dala nem így kezdődik, amint a rádió szereplője dalolta vagy daloltatta:

Hortobágyi csaplárodné, galambom! hanem így hangzik:

Hortobágyi kocsmárodné, angyalom!

Másik és fontosabb megjegyzésem, hogy a „Hortobágyi pusztán fű a szél”, amely az egész műsor számára című szöveg és amelyet a rádió kiküldöttje, Budinszky Sándor Petőfi-nótaként huzat el, nem Petőfitől való. Hogy ez a nép ajkán élő dal kitől és mikor eredt, azt még nem állapította meg az irodalomtörténet.

A két megjegyzés egyszermind két tanulságot foglal magában. Petőfi szövegért nem szabad változtatni. Petőfi dicsőségét nem kell idegen termékekkel zavarapítani. K. A.

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943 XI. 10.

A huszti vár

alatt és a hősök szobra előtt nagyon határozott beszédet hallottak, akik ott ünnepeltek, de azok is, akik a rádió kísértek figyelemmel az elhangzottakat. Az egész beszédnek az volt a magva, az aföldi magyar és Kárpátalja népe viharos időkben mindig megértette egymást és azért tudott harcolni együtt.

E sorok írója együtt dolgozott Kostyák Jánossal egy közegben, két különböző iskolában, de egy eszlér. Akkor az első világháború előtti években nem gondoltuk, hogy néhány évvel később össze kell találkoznunk az őslakosság védelmében. Fiatalon hirtelen megakadt sok mondanivalója lett volna vérei számára, hogy a jó úton járjanak és gondolatai érebe formálódtak a huszti utcán, hogy kalapját levéve járjon ott el a magyar föld minden polgára, ha ajka nem is magyarul beszél.

Ünnep volt, melynek ereje és fénye lezuhant az Alföldre, a nagy magyar városokra, melyeknek polgárai együtt állanak arra a nagy falra, hogy minden ellenség ott törje össze fejét, amellyel neki rohan, ahol éppen támadni s lerontani akarja. A Kárpátok begyűlence Isten által rendelt erősség az élni akaró nemzet számára de Isten által nyújtott ajándék a szívük bátorsága és az acélt tisztán tartó és forgató karok ereje.

Egészen természetes, aki ennek a nemzetnek szülője befelé épp úgy, mint kifelé, kell, hogy tisztán lásson és bátran szójon. Láss a utat, melyen jár egy nemzet, lássa az akadályokat, amelyeket le kell küzdenie és tegyen hitet ország-világ előtt arról, amiért együtt küzd milliókkal. A magyar sorsnak közönsége volt azokkal, akik vele kezét fejták, vele együtt szántottak és vetettek, hogy együtt arathassanak.

A rutén nép maga sohasem lázadott, boldog volt, ha a magyar rónákon kévéket köthetett és a drága búzaszemektől szentelésre való kalácsot süthettek húsvéti ünnepeken, vagy a halottakra való emlékezés ünnepin.

Kurtyák János nem lehetett hősvév népeinek, de útmutatója, akire ma is bizakodóan tekintünk, akiknek apák és testvéreik egy lettek abban a hősi emlékműben, melyen együtt, magyar és ruszin hős neve. A kandalló rek lobogó lángját négy felekezet papjal lobbantották fel, füve hozzá áldásuk szent olvasztó lángját, hogy a választalak leomoljanak a nemzet sorsának kitérésében. A huszti ünnepély után egy hatalmas fal mered figyelemre, az, amelyiken valaki fejét rohan, elveszti életét.

A huszti beszéd legyen marandóvá, az ott kezeltfogott a földi és hegyvidéki polgároknál, ne felejtsek, hogy a mai tűzvésznek és nagy várakozásnak meglesz az eredménye abban, ha együtt vállaljuk az önvédelmi harc minden következményét. Boeska hajdú és Rákóczi leghevesesebb népe megvédi a falakat, hogy azon senki erőt ne vehessen. A huszti emlékmű ihlesse meg költőink ajkát is, hogy róla nemzedékről nemzedékre énekeljenek. (si)

Hirdetmény a vadászati tilalmi idők módosításáról

Közlöm az érdekeltekkel, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter 1943. évi. F. M. sz. 159. sz.) 1. §-a bekezdésének f) pontjában foglalt rendelkezés akként módosul, hogy mezei nyulat január 16. napjától október 1. napjáig tilos vadászni. Polnarmester.

É t k e z é s

1. REGGELI

A napokban leültem egy pár percre a Statisztika-kertben.

Aranyos napsütés csiklandozta a nyakamat a felhajtott kabát gallér alatt, eszedesen szülingőztak a nyirkos-sárga novemberi levelek a fákról és a kopaszodó ágakon jóleső lomhasággal billegte a farkát néhány kóvérre hízott kis veréb.

A padommal szemben, egy tálat, fiatal, sápadt asszonyka álldogált a uapon. Négy gyermekkel. — A négy gyermek közül kettő ikernek látszott. Az ikrek úgy hat-hét hónaposak lehetnek és almosan szuszogtak legújabb divatu bolosójukban, mely furcsa átmenetnek látszott egy áramvonalas faqyaltoskocsi és egy kerekre szerelt két személyes rekamié között.

A bolosó mellett guggolt a másik két gyerek. Az egyik úgy négyesztendő lehetett, a másik talán még három se volt.

— Szegény kis asszonyka — gondoltam magamban. — Menyői gondja-baja lehet ezzel a négy apró istenálhárral! Mosdalmi öket, ápolni, öltöztetni — satöbbi — ezekben a mai, nehéz időkben.

Ebben a pillanatban megszökött mellettem egy sárgára szikadt arcu komor vénkisasszony. Es azt mondta, szinte ádáz irigységgel:

— Látja uram: ennek aztán könnyű!

— Kinek?

— Hát ennek a fiatal asszonynak. Négy gyereke van. Azok közül kettő egy éven alóli. Tudja: mit utalnak ki ezeknek minden nap? Egy liter tej! Reggelire!

2. EBED

Valaha, békében, cikket akartam írni az ebédről.

Afféle mérges, humoros-gyúnyos kis cikket, aminek az lett volna a mondanivalója, hogy az emberek nem azért hívják meg egymást ebédre, hogy együtt ebédeljenek.

Hanem miért hívják?

Mert Kovács úr valami üzleti ügyet akar elintézni Szabó úrral, fehér asztal mellett. Mert Kovácsné öngyűsége egy állítólag egymásnak teremtette fiatal nőt öhajjt összedesgetni, idei libacát és fejes salátával. Mert Fehérék viszonzni akarják valamire azt a kedvességet, hogy Feketéek meghívták őket az Operába, a páholyukba, aminek köréjükmenye aztán egy másik ebéd amire viszont Fek-

etéek hívják meg Fehéréket, mert ha az embert valaki ebédre hívta, akkor elemt, sőt kutyaköltellessége az illetőt visszahívni.

Es volt még ezenkívül békében: politikai ebéd, kibékülési ebéd, karácsonyra kapott porcellán-bemutató ebéd, sőt volt örökösödési ebéd is, gyermektelen, de gazdag nagymenik tiszteletére.

Mi történt ezzel szemben most, a mulj héten?

Egy igen kedves barátom hívott fel telefonon és azt mondta: — Te, öregem, gyere el holnap ebédre. Kaptunk vidékről egy pulykát és feleségem úgy emlékszik, hogy te nagyon szereted a melleszűt.

Na lám! Ez igen! Ez beszéd! Egy világháborúknak kellett jönnie, hogy az emberek végre valahára azért üljenek össze ebédelni, hogy egyenek.

3 FEKETE

Ezen a néven az ember valaha feketekéret értelt.

Es ha vendéget hívott feketére, akkor adott neki valami tortát, szendvicset, bort, apró süteményt, gyümölcs-salátát — általában egész sereg jóféle ennyalót adott, különböző italokkal, amelyek között — úgy emlékszem — adott néha egy-két csésze feketét is, tejszínhabbal. De ha netalán feketét nem is adott, azt sem vette észre senki.

Nahát manapság ez az anomália is merőben és gyökeresen megváltozott.

A fekete ma már egyáltalán nem mellékes. Nem pusztán néma. Nemcsak megjelölés, ürügy, vagy — mondjuk — műfaja egy vacsora utáni, kedélyes, baráti összejövetelnek — ő nem! A fekete ma már nem az eszköz, hanem a cél. Nem sülytalan, jelenlétét nélkül fogalom, hanem súlyos kézzelfogható valóság. Es ha ma az ember vendéget hív feketére, akkor adhat annak bármiféle földi jót, mi szem és száji ingere — azt a vendég ugyiszlán észre sem veszi. De ha nem kap feketét — azt azonnal észre veszi.

Márpedig nem kap. Annyira nem, hogy ma már szinte elképzelhetetlen, hogy valaha, békében, azaz ijesztgették egymást az emberek, hogy:

— Nana! Hátra van még a fekete leves!

Ez ma már nem fenyegetés. Legfeljebb egy minden komoly alapot nélkülöző, közönséges henecegés.

Zágon István.

Herczeg Ferenc válasza a Debreceni Jótékony Nőegylet üdvözlésére

A Debreceni Jótékony Nőegylet legutóbbi választmányi ülésén, Sass Bélané elnök megemlékezett arról, hogy 1933-ban ünnepelte az egész magyar nemzet Herczeg Ferenc 70-ik születési évfordulóját. Akkor a Jótékony Nőegylet téli ünnepélyén kitűnő műkedvelőkkel adotta elő a Csokonai Színházban Herczeg Ferenc örökifjú színművét: a Gyurkovics leányokat. A darabot a nagy érdeklődésre való tekintettel háromszor kellett előadni. A bemutatott előadásban résztvett az illusztris író, Herczeg Ferenc is, akinek a megjelölése nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az ünnepség teljes erkölcsi és anyagi sikert aratott.

A Jótékony Nőegylet választ-

mánya Sass Bélané elnök indítványára most Herczeg Ferencet 80-ik születési évfordulóján tisztelettel és legjobb kívánságai kifejezésével köszöntötte.

Herczeg Ferenc az üdvözlésre a következő levelet intézte Sass Bélané elnökhöz:

Mély tisztelettel és hálás szívvel köszönöm a Jótékony Nőegylet választmányi ülésének jegyzőkönyvi kivonatát, mely oly megfigyelés formában emlékszik meg nyolevannadik születésnapomról. Nagyon örülök, hogy a hölgyek szívesen gondolnak debreceni látogatásomra és biztositlhatom: Múltaságodat, hogy akkor én feledhetetlen benyomásokkal hoztam haza Debrecenből. Múltid arra kérem Múltaságodat fogadja a választmány műven tisztelt tagjaival együtt hátam és tiszteletem kifejezését, vagyok lekötözött híve: Herczeg Ferenc.

Kellner Tibor városi tisztviselő és Kárpáti Károly testnevelési tanár gyászja

Súlyos gyász érte Kárpáti Károly testnevelési tanárt, a több szörös magyar olimpikont és világbajnokot, valamint Kellner Tibor mérnököt, a városi műszaki ügyosztály tisztviselőjét: édesapjuk, Kellner Lajos gazdálkodó 81 éves korában elhunyt. A meghaldozult Kellner Lajos közismert alakja volt a mezőgazdasági életnek, hosszú időn át volt városi bérlő, legutóbb pedig Borsodban Vattán, Melzer Béla birtokán gazdálkodott. Ő vezette be ezen a vidéken a cikóriatermelést és híres volt dohányosa. Közismert

volt jó szívvel, jótékonyaságról ha birtokán a mezőr olykor elfogott egy tolvajt, Kellner Lajos egész kényerrel adott át neki és útnak eresztette, mondván: biztosan fűhezett, azért lopott. Hét fiúgyermekét nevelt fel. Halálát fia: Kellner Tibor mérnök, városi tisztviselő, Kellner Pál, Kellner László malom tulajdonos, Kellner Béla okl. gazda, Kellner Zoltán gazda, Kárpáti Károly testnevelési tanár és Kellner Lure gyászolók családijukkal. Temetésé Egerben lesz esütörtökön.

— Péter jügoszláv király még november hó folyamán házasságot köt Alexandra görög hercegnővel — jelentik Káiroból.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, november 6-án reggel 8 órától, november 13-án reggel 8 óráig: Arany Angyal Plac u. 50, telefon: 34-06 — Reménység, Csapó u. 22, telefon: 14.21 szám — Szentháromság, Homokkert, Szabó Kálmán u. 14, tel. 17-09. Sas, Hatvan u. 66, tel.: 39-19.

MUNKÁSKÖLTŐ VERSE

Becsüld meg a munkáskezet

Szánt, vet, boronál és arat Öröl, szítal, kovászol s dagaszt Veti, süti a kenyereket, Becsüld meg a munkáskezet.

Eljedi, ismét kinyitja S metszi, köli kapáljátja, Mint szőlőt s bort nyújtja neken, Becsüld meg a munkáskezet.

Hidegtől, melegtől óró Hazat építő alkotó Mely meghitt otthont nyújt neked, Becsüld meg a munkáskezet.

Rajzol, méricskél, szab és varr, Amely befed, amely takar, Ruhát lábbelit s egyebet Becsüld meg a munkáskezet.

Pennával szánt, gépet járól Ejjel nappal lól, fut járól Hogy utasod legyen neked Becsüld meg a munkáskezet.

Zenghetném veget nem éröl Egy kötet könyveket sem féröl Hogy milyen áldottak ezek A szorgalmas munkáskezet. Oláh Sándor.

Rozsnyó város közönsége nagy lelkesedéssel ünnepelte a felszabadulás ötödik évfordulóját. Díszgyűlés után a hősök emlékműve előtt rendeztek hazafias ünnepséget.

Keresztes-Fischer Ferenc helygömbös feladása megnyitotta Budapestben a Családvédelmi Szövetség székházában a hethetes családvédelmi szemináriumot.

Aranylakodalmak. Kardoss István és felesége Komán Ilona Vasvári utca 18. sz. alatti lakosok most érkeztek házasságkötésük 50-ik évfordulójához. Gyermekükkel és unokáikkal jelentek meg az Árpád-téri templomban, ahol dr. Hegyaljai Kiss Géza lelkipásztor kívánta Isten áldását a házasság házaspárra.

Miklóssy Ágnes és társai városi zöldrekesztes védőnők azon kérését, hogy a városi szolgálatban ideiglenes szakdjnoki minőségben eltöltött szolgálati idejük fizetésben előlépés szempontjából beszámíthatók, elutasítását javasolja a közgyűlés elé kerülő előterjesztés.

A kistemplomi egyházzsér központi bibliaköre ma, szerdán délután 5 órakor az egyházzsér gyülekezeti termében (Révész-tér 2. szám) összejövetelt tart. Előtte 5-től 5-ig nőszövetségi munkaóra a felkészítő hivatalban.

A Magyar Nemzeti Múzeum tanácsa egyhangúlag és egyedül dr. Hóman Bálint fittos tanácsos, nyug. vallás. és közoktatásügyi minisztert jelölte újabb hat esztendőre a Magyar Nemzeti Múzeum elnökévé, aki immár 20 esztendeje áll a Magyar Nemzeti Múzeum élén előbb főigazgatói, 1933 óta pedig elnöki minőségben.

Veress Vince volt köztisztviselő vállalatpénztáros magas korára való tekintettel kérte nyugdíjállományba helyezését. A városi közgyűlés elé terjesztendő javaslat hozzájárul a kéréshez.

Havi 8000.—25.000 lej nyugdíjra tarthatnak igényt a román író-és újságírószövetség olyan tagjai, akik legalább 10 év óta a szövetség kötelékébe tartoznak és hivatalukat megszűnésük nélkül gyakorolták.

Meguntta életét és felakasztotta magát egy 84 éves férfi

Megdöbbentő öngyilkosság történt tegnap hajnalban, a Huszar Gál-utca 59. számú ház egyik lakásában. Székely István 84 éves magános idős férfi felakasztotta magát.

A házbeliek előző nap este óta nem látták és gyanusnak tűnt fel távollmaradása. Meg akarták nézni, hogy nem-e betegsége miatt nem mutatkozik, azonban lakása ajtaját zárva találták.

Bentek az ablakon és megdöbbenve vették észre, hogy Székely István a szoba gerendáján lóg kötélre felakasztva. Az ajtót felnyitották és levágták az idős embert, azonban már ekkorra halott volt. Értesítették a rendőrséget és

bizottság szállt ki a helyszínre. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az akasztás valószínűleg még az éjszaka folyamán történt és a halál legalább négy-öt órával előbb bekövetkezett.

Székely István fiának címzett bűszöveget hagyott hátra, melyben meghaló szavakban közölte, hogy az olyan korban már teher az élet saját magának is, folyton betegeskedik, egyre gyengébb. Nem bírja ezt az életet és inkább öngyilkos lesz.

A holttestet a törvényszéki bonctani intézetbe szállították és a rendőrség a vizsgálat befejeztével az ügy iratát áttette a kir. ügyészségnek.

Hírek az árpádtéri egyházzsérből. Szerdai bibliakörét öt órakor tartja az egyházzsér a Rakovszky utcai iskolában. — Csütörtök esti istentiszteletét öt órai harangszóval tartja a gyülekezet a templomban. — A Rakovszky-utcai iskolában november harmadikán istentisztelettel kezdődött meg a tanítás. Az egyházi vezetőség intézkedett, hogy a tanulók közül a 80 legszegényebb minden iskolai napon 10 órakor egy karaj kenyeret kapjon. Folytat az előkészületek arra nézve is, hogy a Rakovszky utcai iskola legszegényebb növendékei ruhában, vagy cipőben segínyt kaphassanak. — Az Árpád-téri Nőszövetség október végén megkezdte munkáját. A közmunkacsoport Ary Gyuláné vezetésével minden héten más családnál tartja összejövetelét. Tagjai: dr. Hegyaljai Kiss Géza, Soós Ferencné, Leiter Péterné, Harsányi Imréné, Aszalós Imréné Wild Ernőné, Bernád Györgyné özv. Zolnay Sándorné, Szénássy Jánosné, Puskás Sándorné, Szabó Istvánné, Seress Józsefné özv. Pethő Jánosné, Pósalaky Józsefné, özv. Pásztor Miklósné, Szathmáry Kálmánné Szathmáry Mihályné, Ujváry Józsefné, özv. Szabó Imréné, Giday Endréné, Molnár Józsefné. — A Nőszövetség egyházzsér csoportja is megkezdte munkáját özv. Pethő Jánosné vezetésével. Megbeszélést tart szerdán délután 5 órakor, biblia óra előtt. — A Lánykör vasárnap délután 3 órakor a lelkipásztori hivatalban tartja összejövetelét. — Adományok Nőszövetségi célra: Kovács Gáborné 10 pengő özv. Endrődy Ignácné 10 P. Bernád Györgyné névnapmegváltás 31 P. Porcsin Jánosné 5 P. Természetben is többen adakoztak. — Koszorúmegváltás. özv. Zolnay Sándorné, Szabó Márton és v. Szabó Gábor tanárok testvére helyeselve a Nőszövetségben elhangzott indítványt, koszorúmegváltás címén 20 pengőt fizetett be a Nőszövetség pénztárába (Bercsényi u. 11. szám).

Az adómentesség határának felemelését és a jövedelem kiszámításánál a drágulást pótlék figyelmén kívül hagyását kéri feliratban a pénzügyminiszterrel: a Keresztényszocialista Magántisztviselők Országos Szövetsége.

Eleszött a pince lépcsőjén és olyan szerencsétlenül zuhant le, hogy fejét beverte és agyrázkódást szenvedett Beregszászi József kereskedő, Simonffy utcai lakos. Állapota súlyos.

Borosparakart vertek szét a fején az egyik józsa vendéglőben Katona Istvánnak, aki olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy négy hétnél tovább tartott a gyógyulása. A verekedés ügyében megindult nyomozás során kiderült, hogy a verekedés előidézője Katona István volt, aki a vendéglőben borral locsolta társait, majd egy dákóval badonászva megütötte Boros Istvánt, aki dühében az öltözékét poharat felkapta és úgy fejté vágta Katonát, hogy annak fején szilánkokra tört a pohár és széthasgatta a fejbőrét. A seb fertőződött és Katonának egész teste megdagadt, eltorzult. A debreceni klinikán vették ápolás alá és csak operálás után tudtak segíteni rajta. Boros ellen súlyos testi sértés miatt indult meg a bünvádi eljárás.

Nikotinmérgezésrel a debreceni klinikára szállították Jászai J. nőné Paesirta utca 41. sz. alatti lakost. Állapota nem súlyos. Valószínűleg az erős dohányzástól szenvedett nikotinmérgezést.

A sűtőszakosztály elnöksége felkéri a tagokat, hogy 10-én, szerdán délelőtt 11 órakor az ipartestületnél tartandó értekezleten pontosan jelenjenek meg. — Tárgy: tüzfakütiállítás Elnökség.

Egy millió olaszt szállítanak az Egyesült Államokba az ott működő munkaerőhiány enyhítés céljából.

Andorrában, Európa legkisebb köztársaságában száz év óta most volt először kivégzés. Egy testvérölyköt végeztek ki, aki meggyilkolta bátyját, hogy megkaparintsa az örökséget. A tárgyaláson kiderült, hogy a gyilkos már tíz évvel ezelőtt megölte nővérét. Ez a bűne csak most derült ki.

Balogh Gábor és neje az Apponyi utca 52. számú ingatlanhoz 74 négyzetméter terület hozzáajátítását kérte a várostól. Annakidején 250 P-ben állapították meg a terület négyzetméterét, most azonban utólag — minthogy annakidején nem vette igénybe — 15 pengőben állapítja meg a város az árt négyzetméterként.

Halálra ítélte a kolozsvári törvényszék rögtönítélő bírósága Nagy József 47 éves délerdélyi születésű szövegépészt, aki az elcsúsztatás ideje alatt hét betöréssel lopást követelt el.

Eden angol külügyminiszter elutazott Kairóból. Elutazása előtt kihallgatáson jelent meg Nahas egyiptomi miniszterelnöknek.

Rejtélyesen eltűnt 650 pengő Hajdúböszörményben — a debreceni vonaton egy munkás lakosnál megtalálták Dr. Herczeg Emil ügyvéd, budapesti, Andrassy út 72 szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki 650 pengővel és fontos okmányokkal elvesztett pénztárcáját rejtélyes módon eltűntette. Herczeg előadta a rendőrségen, hogy Hajdúböszörményben volt munkaszolgálatos fiát megtalálni, Beszélte vele, majd bűszöveget pénztárcáját elővéve, egy darab százpengőst átadott neki. A pénztárcát visszaakart tenni zsebébe, de valószínűleg mellé tette, mert az elveszett. — Visszament később arra a helyre és az ott levő emberektől azt a felvilágosítást kapta, hogy két munkási lakos volt a közelben, azoknál lehet a pénz. A két munkási férfi azonban akkor már vonatra ült Hajdúböszörményben és Debrecenen át Munkács felé utaztak. A debreceni rendőrség nyomban értesítette a vonat személyzetét és a debreceni pályaudvaron a kalauz átadta a rendőrnök Katz Mózes 20 éves munkási, Zenész utca 7. szám alatti lakost, aki fuvarosnak mondta magát a rendőrségen, ápolat kezei alapján azonban a detektívek ezt az állítását kétségbe vonják. A pénzt megtalálták Katznál, aki be is ismerte, hogy találta azt és azt állította, hogy már nem volt ideje a rendőrségre menni, hogy beszoigáltassa, mert indult a vonatra, hanem Munkácsra akarta azt beadni a hatóságoknak. — A tárcában levő két fontos okmányt, köztük egy külföldi tanulmányutazó igazolást és egy Wertheim-szekerény kulcsát nem találta meg. A rendőrség megindította ez ügyben a vizsgálatot.

Burgonya kiosztás

Az utóbbi időben beérkezett burgonyaszállítmányok lehetővé teszik, hogy a burgonyajegy további szelvényét beválthassuk.

Ezért november hó 11-től a burgonyajegy 9. számú szelvényére 3 (három) kg. burgonyát lehet váltásolni.

A burgonyajegy 9. számú szelvényét november hó 25-ig érvényes.

A burgonyát árusító kereskedők a beváltott 9. számú burgonyajegyszelvényeket november hó 26-án, pénteken számolják el.

Polgármester.

A feleségét akarta halálra égetni Tunyogi József 34 éves asztalosmester Újpesten a Téli-utcai lakásán. Az asztalosmester a feleségével összeveszett és dühében petróleumot locsolt szét a lakásban, majd meggyújtotta a be rendezést és az égő szobába zárta a feleségét. Az asszonyt súlyos égési sebekkel a szomszédok szabadították ki. A felbőszült férjet letartóztatták és rögtönítélő bíróság elé állították.

4000 kiló halat fogyasztanak el naponta a Drávaszögben védetté nyilvánított helyei madárvilág lakói. Ebből látható, hogy a madaraknak rendkívül jó dolguk van Egyébként tudományos szempontból rendkívül érdekes és szükséges volt egy ilyen intézmény felállítását a szabad természetben uralkodó jelenségek megfigyelésére.

Lantschner Heli német sívilághajóka a keleti hadszíntéren megsebesült és most kórházban Bésbe érkezett. Sebesülése nem súlyos. Bátyja, Harald Lantschner, ki szintén kiváló sífutó volt, még a múlt évben hősi halált halt.

Az EMGE centenáriumnak fővédnöki tisztségét elvállalta a Kormányzó Úr és közölte elhatározását gróf Teleki Bélával, az egyesület elnökével.

Megülte a széngáz Weisz Zoltán 40 éves villanyszerelő, aki a Népszínpad egyik csónakházában faszénrel fűtött be a kályhába, majd elzárta az oszvet. Menyasszonya talált rá holttestére.

A debreceni iparos MANSZ-csoport jól sikerült teadélutánt rendezett, melyen megjelent Szabó Mihályné elnökkel és a jelen Z. J. J. Edéné, Bonyi Gyuláné, Pálóty Lajosné, Albert Istvánné, Móricz Mária, Búza Margit, Gőnczy Gáborné, özv. Németh Lajosné, Gajdos Istvánné, Szathmáry Péterné, Kerékgyártó Sándorné, Páthy Lajosné Balla Balázné, Gáll Istvánné, Fogarassy Istvánné, Szilágyi Erzsébet, Páthy Erzsébet és Julianna, Berezos Margit, Nagy Katalin, Antalos Endréné, Asztalos Gabriella és mások nagyszámmal. Dr. Hegyaljai Kiss Géza lelkipásztor mondott beszédet a magyar asszony kötelességeiről. A jól sikerült összejövetelen kibontakozott az iparos MANSZ további programja, több teastély, vendégség, egy nagyobb szabású összejövetel és értékes szociális munkák terve.

Kitűnően sikerült teastélyt rendezett a nyilastelepi egyházzsér nőszövetsége. Sipo Károly lelkipásztor bevezető beszéde után Papp Imre lelkész „A nők szolgálata az egyházban” címmel érdekes előadást tartott, melyet a hívek nagy figyelemmel hallgattak meg. Kedves műsort adott a leánykör. Szép sikerrel szerepeltek az egyfelvonásosokban, párbeszédekben Berez Erzsébet, Radocsay Erzsébet, Jakab Katalin, Sárkány Ilonka, Péresey Mária, Bertók Rózsika, Erdély Á. Mária, Fényi Ilona, Mánya Éva, Péresey Ilona és Sipo Katalin. A nyilastelepi nagy szeretettel köszöntötték a körükben megjelent Papp Imrét és Zsigó Károlyt, akik élénk tevékenységet fejtettek ki annakidején a nyilastelepi egyházzsér megalakulása körül.

Anyakönyvi hírek

Születések: Klein Géza szabósegéd, Hajdúsámon, leány Ilona Kovács Imre keresk. ügynök, Apaffi u. 35, leány Éva, Szabó István földműves, Cuca 35 B. L. Ilona, Cs. Nagy István gazd. kocsis, Elep 35 fiú István, Abai Antal MÁV fűtő, Szegényházsor 62 fiú Sándor, Mezei Sándor gyári munkás, Bellegel 403 fiú Sándor Fodor János városi hajdú, Endre u. 12, fiú János, Szabó Béla cipő-felszeréskészítő Csapó u. 50 lány Mária, Hizok István kisbirtokos Szerep, fiú István, Csomor Balázs moztulajdonos, Bercsényi u. 109, fiú Tamás, Boros Sándor kereskedő, Nyíradony, fiú Sándor, Katonka György napszámos H. Böszörmény, fiú György, Baji Imre gyári munkás, Toroczkó u. 45 leány Borbála, Szabó Imre napszámos, Haláp 106, leány Ilona Patai Tibor kereskedő, Bellegel 483 fiú Sándor, Nagy Gyula Műszaki altiszt Kanális u. 11, Csaba, Kovács István dohánygyári munkás, Uj u. 8, fiú Lajos Orbán László dohánybevitő altiszt, Pesti u. 63, leány Irma.

Eljegyzések: Bagosi József HEV váltókezelő, Arany János u. 58.—Molnár Eszter, Bellegel 57 A sz. Molnár István gyári munkás Dömsödy u. 14.—Kiss Terézia, Nádudvar, Balázs József állami segédhivatali tisztviselő, Puzdra u. 11, sz. —Nagy Ilona, Eötvös u. 92, szám.

Házasságkötések: Kucsár A. gazd. juhász, Pallag 45—Barnácz Mária, Bellegel 46. Piroz András földműves, Pallag 55—Jenei Maria ugyanott 45. Ungvári Miklós téglagyári munkás, Kunhalom u. 38.—Szuhagyi Róza ugyanott 32 Varga József szobafestősegéd, Vendég u. 75.—Tornai Anna, Peterfia u. 29. Harmati János gyári alkalmazott—Kiss Ilona, Csige-kerk u. 43. Szövetes János szatócs, Kálmán u. 19.—Mátyus M. Szolnok, Válek József férfiszabósegéd, Csapó u. 94—Aliczkj Ilona Faragó u. 14. Szatancs András közművessegéd, Fülöp u. 120.—Farkas Ilona, Bányai-telep 105. Kias Tóth Sándor gazdálkodó, Haláp 115—Molnár Katalin, Gáll dűlő 7. Erdős László földműves, Budafok Demeter Erzsébet, Tegez u. 26 sz. Miklóssy Kálmán kamarai intező Nagyvárad—des Combes Gabriella, Horthy Miklós út 5. Nemeth József tsz. szakaszvezető, pavilon-laktanya—Lukács Erzsébet Ohattelekháza, Kántor Mihály kereskedősegéd, Monostorpályi út 34.—Horváth Borbála, Szolnok.

Halálozások: özv. Szabó Elek né 60 éves, Tisztaigaz, Oláh Lajos földműves, Haláp 184. Szegedi József ref. 76 éves, Csillag u. 109. Szathmári Sándor ref. 78 éves Borz u. 17. Gyenge István ref. 66 éves, Ispóty-tér 12. Balogh Sándor ref. 72 éves, Károly Ferenc J. út 42 B. Földi Sándor ref. 74 éves Kút u. 28 Gali Róza ref. 2 napos Bellegel 312. Lukács Kálmán 12 54 éves, Simonffy u. 36. Dudás I. ref. 2 hónapos, Pesti u. 4. Vedres József ref. 1 hónapos, Pesti u. 4. Balogh Imre ref. 12 hónapos Kishegyes 27. M. Tóth József ref. 3 éves, Nyírbogát, Blacovszki Imre ref. 6 éves, Tetétlen, Balogh Róza ref. 17 éves Hajdúhadház Rethy Ákos ref. 80 éves, dohánygyár Oláh Imre rk. 19 hónapos, Böszörményi út 49. Geiger Lajosné rk. 39 éves, Augusztá szanatórium Vécsei Erzsébet rk. 5 éves Pesti u. 4. Elefánti Lili izr. 1 hónapos, Pesti u. 4. Fülöp Józsefné ref. 49 éves, Nyírbogát, Zeke Gábor ref. 26 éves, Hajdúhadház Nagy Lajosné ref. 89 éves, Móricz u. 24. Mohácsi Lajos rk. 4 hónapos, Kossuth u. 50. Szabados György rk. 44 éves, Werbőczy u. 8. sz. Tóth András ref. 42 éves Basahalom u. 58. Kellner Lajos izr. 80 éves, Vatta Vorabok Mihály rk. 22 éves, Derecske, Szoboszlai János ref. 54 éves, Bellegel 501. Kovács Sándor izr. 76 éves, Hatvan u. 6.

Feltörték és kifosztották a székesfehérvári Prohászka emléktemplom oltárszékerejét. Hányzott két kehely és a perszöket feltörték, a pénzt elvitték.

A holland nemzeti szocialista hűséget fogadnak Hitler Adolfnak. Mússert Utrechtben november 9-iki évforduló alkalmából beszédet mondott és a német alföldi nemzeti szocialisták nevét ben újabb hűsésük tette Hitler mellett.

Gyászrovat

Réthy Akos nyug. pénzügyi számvevőszéki főtanácsos 80 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 1/4 órakor lesz a köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: dohánygyár. Dankó temetkezés.

Zeke Gábor mozigépész 26 éves korában elhunyt. Temetése hazaszállítás után csütörtökön délután lesz a hajdúhadházi temetőben. Dankó temetkezés.

Fodor Sándor bérkoesis 42 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 2 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Mélységes fájdalommal jelentjük, hogy szeretett jó édesapánk, nagyapánk és apósunk

KELLNER LAJOS

folyó hó 8-án, délután 81 éves korában csendesen elhunyt.

Szeretett halottunkat Egerbe szállítjuk és ott folyó hó 11-én, csütörtökön délután fogjuk az izr. temetőben örök nyugalomra helyezni.

Debrecen 1943 november hó 9.

Nyugodj békében!

Gyermekai: Tibor, Pál László, Béla, Zoltán. Kártpati Károly, Imre.

Székely István 84 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: Huszár Gál-u. 59. Dankó temetkezés.

Frósz Lajos eszmiadamester 49 évében elhunyt. Temetése csütörtökön délután fél 4 órakor lesz a köztemető díszravatalozójából. Lakás: Borz-utca 11. Temetését Bartha vállalata végzi.

Szilágyi József és leánya, Juliska exhumálása a Kossuth-utcai temetőből a köztemetőbe november 11-én, csütörtök reggel 8 órakor lesz. Csirka temetkezés.

— Nemzetközi csempészbandát lepleztek le Genében. A botrányba görögök, románok, bolgárok és spanyolok keveredtek bele, akik aranyat és gyémántot csempészték.

— Budapest székesfőváros közgyűlést tartott, melyen a szónokok foglalkoztak az időszerű kérdésekkel. Egyhangúlag a belső rend és nyugalom megőrzésének szükségességéről szöveleztek.

— Elűtötték a megvadult lovak Nemes Péter 36 éves, Ebes 58 sz. alatti lakos az egyik szoboszlói úti vendéglőbe tért be egy pohár borra s lovait erre az időre feügyelet nélkül hagyta. Eddig még ismeretlen ok miatt a lovak hirtelen megvadultak és futni kezdtek. Nemes utánuk szaladt s próbálta elfogni őket. A lovak elűtötték az eléjük álló Nemes, aki súlyos belső sérüléseket szenvedett. A mentők eszméletlen állapotban szállították a sebészeti klinikára.

százalék engedménnyel. — Vá-
ró borjú I. rendű 240 II. rendű
10, tinó, ökör elősúlyban kilón-
cent 280—340 fillér. Fejőstehén
tarabja 1000—2600 P. Irányzat
lanysa.

Mezőgazdasági gépkezelői tan-
folyamok Debrecenben és Szol-
nokon. A Tiszántúli Mezőgazdasági
Kamara 1943 december és
1944 január, február és március
hónapokban Debrecenben és Szol-
nokon egy-egy háromhetes mező-
gazdasági gépkezelői tanfolyamot
rendez. A tanfolyamra felvehető
minden olyan egyén, aki 18. élet-
évet betöltötte és irni, olvasni tud
A tanfolyam tan- és beíratási díja
25 pengő. Akik részt kíván-
nak venni, a tandíj egyidejű be-

küldésével már most biztosítsák
felvételüket a Tiszántúli Mező-
gazdasági Kamaránál, Debrecen,
Hunyadi u. 5 szám.

HIDRETMÉNY. Debrecen sz.
kir város a verestarka marha-
tenyésztés minőségi fejlesztése
érdekében több városi tulajdon-
képző fiatal tenyészbikát kíván
elhelyezni a gazdánál, vagy más
személyeknél, a város határának
különböző pontjain. Felhívom
mindazokat, akik bírák tartására
vállalkoznak hogy ebbeli szándé-
kukat a városnál, a gazdasági
ügysztyában (félemelet 13 szo-
ba), a hivatalos órák alatt 8—2
óraig jelentsek be. Ugyanott a
tartási feltételek is megtudhatók.
Gazdasági tanácsnok.

SPORT

A DVSC csapata ma Ungvárról, vasárnap Kispesten játszik

A DVSC csapata a Salgótar-
ján BTC ellen biztatóan moz-
gott és ezen a mérkőzésen vegre
az eddig gyengén szereplő táma-
dosor is kielégítő nyújtott. A
vasutasok szerdai edzése elma-
rad, illetve Ungvárról játszanak
helyette a Rusj csapatával. —
Ungvár visszatérésének ötödik
évtordulója alkalmából nagy ün-
nepesség lesz Ungvárról és ennek
programjába illeszkedik bele a
DVSC mérkőzés, mely egyúttal
váltás is Papp fél éves debre-
ceni kölcsön-játékaért. A DVSC
Nagy Mihály Csokai, B Nagy
— Orosz, Nagy II., Zilahy —
Szabó, Tisza, Szilágyi, Mester,
Sidlík csapattal utazik át ma
hajnalban. Az együttes kiadós
edzésnek veszi a mérkőzés te-
kintettel a vasárnapi kemény

bajnoki küzdelemre. Erdekesege
a DVSC—Rusj találkozó, hogy
azon Berez a DVSC ellen
jatszik.

Szombaton a debreceni vas-
utasok Budapestre utaznak,
ahol a Kispes csapatával jtszanak
NB I. bajnoki mérkőzést. —
Ezen valószínűleg változatlanul
az Ungvárra utazó csapat szere-
pel.

A DVSC egyébként a szerdai
mérkőzésre két bajnoki mérkőzést
Vranjezt, akit Bekéscsaharól
hoztak el és Kadast, aki egyik
jövővi célcsoportban játszott Bu-
dapesten, is szerepeltetik a II.
féléjében. Mindkét játékos, a
Vasastól megszerzett Kiss II-vel
együtt, azonban már csak ta-
vasszal játszat a DVSC-ben.

A DMTE második helyezése a lelkes játék és céltudatos vezetési eredménye

A vasárnapi fordulóval véget
ért amatőrbajnokság egyik leg-
jobb teljesítménye a DMTE más-
odik helyezése. A kitűnő erők-
ből álló munkáscsapat már az
előző bajnoki évben szépen sze-
replott, azonban balszerencseje
ekkor meg nem engedte, hogy
az élesoportba jusson. Az idén
már kibontakozott az egyre fej-
lődő játékosgárda tehetsége, lel-
kes, szívvel tele játékok, a veze-
tőség céltudatos, hozzáértő mun-
kája: élen Kovacs Lajos elnök-
kel, ezzel a rokonszenvű, kitűnő,
regi sportemberrel és Gombos
Ferenc interzővel, aki egyike
a legagilisabb, jószemű, kiváló
vezetőnek — meghozta eredmé-
nyét. A csapat csak a Tiszthe-
lyettesek elleni mérkőzést vesz-
tette el, a többi mérkőzésen meg
pontot sem adott le és mind-
össze 3 ponttal maradvra el a
százszázalékos öszi bajnokságot
nyert Tiszthelyettesek csapata-
tól, köitő ki a második helyen.

A DMTE szép eredményét Kal-
lai, Makszim, Elischer, Török,
Tömösvari, Kozma, Kiss Ferenc,
Nagy István, Illés, Kiss Gyula,
Halasz, Nagy Sándor játékosok
érték el. Minden elismerést meg-
érdemel az egyébként is kitűnő
játékosok nagyszerű összmunká-
ja, határtalan lelkesedése, sport-
szerű, úrviselkedése, fegyelmel-
tesége és bajtársias szelleme.

A DMTE szép eredménye, érte-
kes teljesítménye példamutató
a kerület sok más, jobb anyagi
viszonyok, szerencsésebb körü-
lmények között működő csapata
számára.

sikerei is voltak Nem a kapi-
tány a bűnös a válogatott ku-
darcánál, hanem az a rendszer,
amely nem engedi meg, hogy a
vidék játékosai, egyesületi tö-
megének arányában részt veg-
yen a labdarúgóéletünk irányí-
tásában.

Az egyesleges játékelőjárású
csapat szerepeltetésének szüksé-
gességére hívta fel az MLSz ve-
zetőségét a Testnevelés vezetője.
Csak helyeselni lehet a TSTV
vezetőjének gyors intézkedését,
a lényeg azonban mégis az, hogy
minden mellék szempont nélkül
a legjobb játékosok huzak fel a
cimeres mezre. Ne legyen az
előny, hogy valaki Budapesten
és ne legyen hátrány, hogy Ko-
lozsvárról, vagy Újvidéken. De-
recenben rugja a labdát. A ko-
lozsvári Tolnai, vagy Csákányt,
a debreceni Nagy Istvánt, a
diógyőri Fazekast, az újvidéki
Welkert éppúgy tartsa számon
az illetékes hely, mint a Ferenc-
város, Újpest, Gamma, vagy
Csepel játékosait.

Az NB I-ben vasárnap Újpest
—Ferencváros, SzVSE—NAC,
SalBTC—BSZKRT, Elektromos—
Szolnok, Kolozsvár—Vasas, Di-
MÁVAG—Csepel és Gamma—
Újvidék mérkőzések lesznek.

Utolsó mérkőzést játsza az
NB III bajnokság öszi forduló-
jában a D. Villanygyár és a
DVSC II. A DVSC II. Püspökla-
dányban játszik a P. MÁV-val,
míg a D. Villanygyár Debrecen-
ben az Ermbályfalvai LE-vel.

Rónai budapesti játékevezető
vezeti a DVSC—Kispes mérkő-
zést. Nem ismerjük Rónai műkö-
dését közelebbről, semmi kifogá-
sunk ellene, azonban nem sok
következtessé van a játékeve-
ző küldésben akkor, mikor két vi-
dégi csapat találkozájára ren-
dzeresen vidéki játékevezetőt kü-
ldenek ki, míg a budapesti és
vidéki csapat mérkőzését ren-
dzerint budapesti játékevezető
vezeti. Miért nem lehet például a DVSC
—Kispes mérkőzésre, nagyvá-
radi játékevezetőt kiküldeni?

N-héz ellentél ellen idegenben döntetlenül végzett a DVSC kézi labdacspata

Törökszentmiklósi LE—DVSC
4:4 (3:3). Törökszentmiklós. Ve-
zette: Neuhauser. Kissé hűvös,
szeles időben a két csapat a kö-
vetkező összeállításban vette fel
a küzdelmet. Törökszentmiklós:
Karakas — Bukta, Kovács —

Asztalos, Molnár, Vágány —
Kontos, Schneider. Lukács,
Agoston, Szentkeresztesi. DVSC:
Nemes — Balogh, Pomázi — Ri-
mőczy, Varga, Nagy III. — Ker-
tesz, Toth, Nyilas, Nagy IV., Do-
bai. Az első veszélyes támadás
során Lukács pompás helyzetből
gólt lő a debreceni kapuba. 1:0 a
TLE javára. A DVSC csak a 15
perctől kezdve jön fel. Egyik tá-
madást a másik után vezeti.
Nagy IV., Tóth, Nyilas a labda
útja és az utóbbi nem hibáz 1:1.
Schneider egyéni játék révén
megszerzi csapatának vezetősít
2:1 a TLE javára. A féldíj végén
a DVSC szorongatja ellenfelet
és Tóth lövi az egyenlítő gólt,
majd Nyilas révén már vezet
3:2-re a DVSC, de a befejezés
előtt Szentkeresztesi eredményes.
Agoston révén 4:3-ra vezetnek a
törökszentmiklósiak, de a 21.
percben Varga Nyilas adogatás
után Tóthoz kerül a labda s a
debreceni csatar ezúttal sem hi-
báz 4:4. Hatalmas küzdelem ala-
kul ki a győztes gólt, de a jól
működő védelem minden veszé-
lyes helyzetet már elejében szet-
rombolnak.

Egyénileg a DVSC csapatából
Nemes pompásan védte halóját.
Velet úgy hisszük megoldódott a
vasutasok kapusgondja. A go-
lokrol egyáltalán nem tehető.
A hátvédek közül Balogh volt a
jobbik. A fcdzetsorban Varga,
Rimőczy, Nagy III. a sorrend.
A támadásban Tóth és Nyilas ja-
téka emelkedett ki. A többi le-
kesen és odaadón barcoltak. A
törökszentmiklósiak együttesé-
ben Karakas, Schneider, Szent-
keresztesi és Lukács vált ki. —
Neuhauser jól vezette a mérkő-
zést.

Tiszthelyettesi Kupa mérkőzések

A DTE sporttelepén tegnap
délután a következő két Tisz-
thelyettesi Kupa mérkőzést ját-
szották le:

Hajdúvezred II. zlj.—Hajdú-
vezred I. zlj. 4:0 (0:0). Vezette Orosz
Hajdúvezred II. zlj.: Szilágyi —
Vass, B. Nagy I. — Racz, Zila-
hy, Koppjári — Nagy A., Szabó,
B. Nagy II., Ilie, Nagy László.
Hajdúvezred I. zlj.: Tóth — Fa-
ragó, Lévai — Kreszacs, Her-
czeg, Németh — Dunai, Ugrai,
Gombos, Jenel, Cséki. A nagy
szél miatt komoly játék nem tu-
dott kialakulni. Góllövők: B.
Nagy (3) és Zilahy.

Elelmezők—Tüzérek 3:0 (0:0).
Vezette: Czaban. Elelmezők: Ba-
ranay — Csordás, Kökényessy
— Zubán, Gyimesi, Kormendy
— Kopacsok, Timár, Nyitrai,
Bojtor, Daróczi. Tüzérek: Kam-
mer — Egressy, Eperjessy —
Mihalik, Pócsi, Gyarmati —
Klinger, Nagy II., Soltész, Pásti,
Bobák. Az első féldíjben a nagy
szél erősen befolyásolta a játé-
kot, szünet után megérdemelten
szerezte meg a győzelmet az
Elelmezők csapata. Góllövők:
Timar (2) és Daróczi.

A legközelebbi mérkőzések
csütörtökön bonyolítják le sek-
kor a Híradósok—Hadtest ve-
gyes és Repülők—Hajdúvezred
III. zlj. mérkőzéseket bonyolít-
ják le.

A Tiszthelyettesi Kupa állása a tegnapi forduló után:

1. Hajdúvezred II. zlj.	3 16:2 4
2. Repülők	2 5:1 4
3. Elelmezők	3 6:6 4
4. Híradósok	2 10:3 2
5. Hadtest vegyes	2 8:3 2
6. Hajdúvezred I. zlj.	3 6:7 2
7. Tüzérek	3 2:15 —
8. Hajdúvezred III. zlj.	2 1:17 —

Az amatőrbajnokságban a
bajnokság végetével a bajnoki
tábla a következő:

1. Tiszthelyettesek	11 67:8 22
2. DMTE	11 37:13 19
3. DVSC Szabolcs	11 33:15 14
4. Mátészalkai LE	11 31:11 13
5. Bihari Turul	10 19:18 12
6. Karcagi Levente	11 45:31 10
7. DEAC	11 15:10 9
8. D. MOVE	11 15:19 9
9. NyVSC	11 20:31 9
10. Villanygyár II.	10 13:32 4
11. P. MÁV II.	11 14:81 4
12. H. bősörm. ISE	11 14:48 —

A Karcag—D. MOVE mérkő-
zést a karcagiak javára számí-
tottuk.

A DVSC kézilabdacsapata va-
sárnap Debrecenben barátságos
visszavágó mérkőzést játszik a

KÖZGAZDASÁG

Uj menest állítanak fel a Hortobágyon és tornakertet létesítenek

A létenyésztségi szakbizottság,
melynek elnöke Polgáry András
földbírtokos, ülést tartott, melyen
a költségvetés és zárszámadást
tárgyalták le az aktuális ügyek-
kel együtt. Dr. Veress Géza városi
tanácsnok, a bizottság igazgatója
ismertette részletesen a költség-
vetést, mely 33.000 pengős keret-
ben mozog. A gyűlés elfogadta a
zárszámadást, mint a költsé-
gvetést.

Kinondották, hogy a jövő nyá-
ron új menest létesítenek a Hor-
tobágyon, állami támogatással és

tornakertet is létesítenek. Szeret-
nék megvalósítani azt a tervet,
melyet 1941-ben terjesztettek a
földművelésügyi miniszterium elé
támogatást és területet kérve a
létesítendő csikótelep részére. A
csikótelep létesítése ügytáziak
csak terv marad, mert megfelelő
támogatás nélkül megvalósítani
nem tudják.

Gyűlés után a debreceni léte-
nyésztségi szempontjából fontos
kérdéseket tárgyalt meg a veze-
tőség.

Bajok a marhavágásnál

A húsiparos szakosztály ülése.

A húsiparosok szakosztálya
tegnap este Szilágyi József el-
nöklésével ülést tartott. Az elnök
bejelentette, fentjárt Budapesten,
ahol illetékes helyen megígérték,
hogy a húsiparban mutatkozó vi-
tás árkerdeéseket rövidesen meg-
nyugtatóan rendezni fogják. —
Ezek a vitás kérdések nemcsak
debreceni jellegűek, hanem or-
szágszerte mutatkoznak.

Rövid vita után a szövetkezeti
javaslatot olvasták fel. Szilágyi
József elnök hangoztatta, hogy a
jelenlegi nehéz körülmények kö-
zött, amelyek a marhavágásban
és az árkerdeésekben mutatko-
znak, gyökeres megoldásra várnak
Intézközöttség felállítását indít-
ványozta, mely le tudná bonyolít-
ítani a fennálló túrheterlen
helyzetet.

Az elnöki felszólalás több hoz-
zászólás követte és ezek során
megállapítást nyert az a tény,
hogy a baj a marhavágásnál van.
Girgás Béla indítványa szerint
egy szervezőbizottságot kellene
felállítani és naponként csinálni
a beosztásokat. Erdei Sándor a
kontingensről szólt.

A napibizottság kérdése is fel-
merült s eszerint az olyan tagot,
aki nem jelenik meg beosztása
napján, ki kell zárni az elosztás-
ból. Szűcs Sándor felszólalásából
kitűnt, hogy a régebbi létszám
nem tudja a most felgyülemelő
temérdek munkát elvégezni s
ezért indítványozta, hogy emeljék
fel a jelenlegi dolgozók létszámát.
A továbbiakban rámutatott arra,
hogy megoldás lenne az is, ha
megállapodást létesítenének a
nagyvágókkal ebben a bonyolult
kérdésben.

Debreceni állatvásár

A tegnapi sertésvásárra felhaj-
tás 218 darab, eladás 131 darab.
Lóvásárra felhajtottak 310 darab-
ot, eladtak 89 darabot. Marha-
vásárra felhajtás 503 darab, el-
adás 316 darab.

Árak: választott malac párja
115—156 P. Vágóelő 190—480 P.
silány igásló 370—700 P. közepes
700—1450 P. jó igásló 1500—2900
I. rendű vágó ökör 220, II. ren-
dű 200, III. rendű 180, csontozni
való 150 I. rendű bika 215, II. r.
195, III. rendű 175 csontozni va-
ló 145 fillér kilónként elősúlyban
Tehén I. rendű 210, II. rendű
190, III. 170. csontozni való 150.

Vághy Kálmán szövetségi kapi-
tány lemondott a svédoktól el-
szenegetett súlyos vereség követ-
keztében. Késztelen, hogy a
szövetségi kapitány nem a leg-
szerencsésebb kézzel állította
össze a csapatot. A kiöregedett
dr. Sárosi, a sérülése óta letört
Zsengeller, az ilyen feladatokra
még éretilen Szabót, eppony kár
volt beállítani, mint amilyen
kár volt kihagyni Bodolát, a
csapat motorját, az összeszokott
nagyváradi balszárnyat. Az is
hiba volt, hogy a védelemben
három különböző egyesületből
beállított, egymással össze nem
szokott játékosok tettek fel. Felho-
zhatnánk azt is, hogy a vidéket
ismét indokolatlanul mellőzték.
Bizonyos azonban, hogy Vághy
szövetségi kapitány, ha ezúttal
hibázott is, kitűnő ízig végig
sportember, akiről egy bármily
katasztrófális vereség árnyéka-
ban sem szabad elfelejteni, hogy

Torókszentmiklósi LE kézilabda együttesével.

A debreceni levéltár egyesület sportszakosztályainak vezetői ma este értekezletet tartanak melyen az egyes szakosztályok szervezeti ügyeit tárgyalják meg.

Körössy Antal, az új játékszabályok vezetője vasárnap a Békéscsabai Török- és Szabadkai

VAK NB II bajnoki mérkőzést Békéscsabán. Örvendtes jelenlét, hogy az új játékszabályok hatásait is észreveszik, a legkiválóbbakat rendszeresen foglalkoztatják, komoly feladatok elé állítják. A Körössy Antalok, Harsányi Lászlók, Sárosiak sorozatosan nagyszerűen megállták helyüket és behízyították, hogy a nagyobb feladatok megoldására is alkalmasak.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZÓ (54)

G A L O C S Y legregibb magannyomozó megfigyelési, nyomozási, díszkrétek, eredmények, Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72.

KOSZTOLAN CZY magannyomozó bizalmasan megfigyel, nyomoz Lorántffy 19. 54-1576 12 3

JANOSSY magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21. telefon: 23-78. 54-799 2. 9

ALKALMAZÁSI NYER FERFI VEGYES

UJONNAN megjelenő Húspari szakkönyv terjesztésével henteskörökben ismerős urat megbíznák. Cím a kiadóban.

PINCEMUNKÁST

azonnali belépésre keresek. Pótor László borszárműves, Hatvan u. 35. 2-905

SZESZFOZDEI munkást felveszek. Lehet nyugdíjas is. Sery Mikopercsi út 11. 2-895

GAZDASÁGI ALLAS FERFI (26)

FAKULTÉTESEK kertészt, szőlők elrakását, virágok felszedését, rózsafák elfedését vállalom. Szabó Lajos, Varga u. 15. 26-885

HÁZMESTERI ALLAS FERFI (29)

HÁZMESTER, nagy fiával 15-ére felvétetik. Hatvan u. 60. 29-801

HÁZMESTER pincelakásba felvétetik Dózsa u. 8. alatt. 29-869

HÁZMESTER aki tehénkezeléshez is ért, felvétetik Széchenyi u. 21. sz. Jelentkezni délután 2-3 óráig. 29-896

HÁZMESTERI lakás kiadó. Csokonai u. 31. sz. házaspárnak. 29-886

GYERMEKTELEN házaspár, hol az asszony perfkül főz, gyönyörűen mos vasal takarít, szerény kis bútorozott szobát keres. Cím: Timár u. 34. 2. ajtó. 29-908

KERESKEDELMI FERFI (48)

FIATAL kereskedősegéd, tanulófiú és bolti szolga, azonnal felvétetik. Barabás Mihály, Hunyadi u. 26. 48-887

IRODAI FERFI (32)

GYAKORNOKOT keresünk. Irásbeli jelentkezés személyi adatokkal. „Bankgyakornok” jellegére a kiadóba. 32-873

IPARI FERFI (33)

ASZTALOS segédék és tanulók azonnal felvétetnek. Fehérmunkára. Burgundia u. 6. 33-835

ASZTALOS segédék és segédmunkások és esztérgályos felvétetik. Bőszörményi út 3 A. 33-860

FODRÁSZ segédet, jó munkást felveszek. — Dapsy, Simonffy u. 2 B. 33-883

SZABÁSZ férfi konfekció szabóságba állást keres, helyben, vagy vidéken. Cím a kiadóban. 33-884

ÓNALLO nőiszabóság nagy gyakorlattal és kézimunkás felvétetik. — Grünfeld, Piac u. 58. 33-901

ELSŐRENDE nagy munkások, kézimunkások, magas fizetéssel felvétetnek. Állandó munkára. Fuhrmann szabóság. Péterfia 21. 33-893

KIFUTÓ FIÚ (49)

KÉT kifutó felvétetik. Körössy sütőüzembe. — Mester utca. 49-1078

EGY kifutó, vagy tanuló pékségbe felvétetik vágóhid mögött. Boda. 49-874

ALKALMAZÁSI NYER NŐ VEGYES (4)

EGYEDÜLALLO intelligens leányt (legalább 4 polgárral) keresek gyermekek mellé. Cím a kiadóban. vv. 4-226

GYAKORLOTT kiszolgálónő azonnal felvétetik. Moslék kapható, étkezdé. Batthyány u. 11. 4-906

GYORS- és gépirónót keresek. Lukács, Piac u. 41. sz. 4-1001

JÓALAKU nőt modellnek alkalmazok festőművész. Jelentkezési délután kettőtől. Hüvelyes u. 10. Adler. 4-880

ASSZISZTENSNÓT, fogorvosi rendelőbe felveszek, dr. Weisz Endre fogorvos. 4-888

KERESKEDELMI NŐ (50)

MEGBIZHATÓ leány fűszerüzletbe felvétetik Tóth Árpád u. 69. 50-867

IPARI NŐ (35)

HÖLGYFODRÁSZ segédleányt és tanulót azonnal felveszek Vad hölgyfodrász. 35-1104

KÉPZETT segédleányt felveszünk, Benedekszalon, Batthyány u. 1. sz. 2. kapu. 35-1106

VARRÓ és tanulóleányokat fizetéssel felveszek. női varroda, Csapókeret u. 6. 35-856

FODRÁSZ kisasszonyt magas fizetéssel felveszek. Hrickó fodrász, — Kassa út 23. 35-852

SEGÉD- s tanulóleányok felvétetnek. Kossuth u. 42. Debreceni varroda. 35-851

TANULÓLEÁNY (63)

NŐI kalapkészítő tanulóleány és egy kifutóleány, fizetéssel felvétetik Kiss Istvánné, Piac u. 38. 63-878

KIFUTÓ LEÁNY (47)

KIFUTÓLEÁNYT vagy fiút felveszek. Gerstner Kálmán fűszerkereskedő, Széchenyi u. 37. 49-1105

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

JÓL főző mindenest keresek Budapesten. Érdeklődni: Domb u. 10. 30-891

MINDENES főzőnőt keresek tanyára, nagy fizetéssel. Cím a kiadóban. vv. 30-225

TIZENÖT éves körüli leányt mindenest felveszek. Berek u. 4. sz. 30-872

FŐZŐMINDENES bejáró, vagy bentlakó felvétetik Széchenyi u. 21. 10-897

FŐZÉSHEZ értő egyedül álló középkorú nőt keresek kis családdal tanyára, jó fizetéssel. Cím a kiadóban. vv. 30-227

SZOBALANY (60)

MINDENES szobalányt keresek. Jelentkezés 1-től 4-ig Dr. Jakab Endre Batthyány u. 1. 60-1281 v. v.

BEJARONÓ (8)

BEJARONÓT keresek félnapra két kis gyermek felügyeletére és házimunkák végzésére. Cím a kiadóban. 8-1258 v. v.

MINDENES bejaronót kocsitól egész napra felveszek. Ajtó u. 21. vv.

REGGELI takarításhoz parkett felülésben gyakorlott bejaronót, azonnalra felveszek. Hatvan u. 1. szám. 2. kapu. 2. e. 10. szám. 8-875

GYERMEKSZERETŐ leányt délelőtti felvételre. Piac u. 64. kereszt épület. 8-1103

BEJÁRÓ konyhai mindenes azonnal beléphet, Boeski étkezdé. Hatvan utca 6. sz. 6-894

BEJÁRÓNÓT angora nyulakhoz egész napra felveszek. Deák Ferenc u. 6. l. 8-914

ALKALMAZÁSI KERES NŐ (3)

ÁLLÁST keresek, házvezetőnőt, magános úri nőhöz, úrhoz, vagy egy öreg házaspárhoz, vidékre is. Most még helyben vagyok, de akármikor kiléphetek. Minden munkát elvégzek. Cím a kiadóban. 3-760

IRODAI állást keres úri leány, gépirást tud. — „Szorgalmas” jellegére. 3-861

UZLETI AJANLATI 67

ÉRTÉKES vasznabóli, selymeiből takarékosan szabjuk, varrjuk, nimezzük agyenneműt, fehéreneműt, függönyeit. — Megrendelőing anyagjait külön bebiztosítottuk. „Favorit” Csapó u. 24. sz. 67-573 12. 31

SZÖRME bundákat javítok alakítok, festek, veszek, eladok. Kőváry szűcsmester, püspöki palota 1. 31. 67-593 11. 31

HASZNÁLT órákat veszek javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7. sz. kisállomásnál. 67-1792 1. 3.

SIRKOVÉK műköből és termésköből, mézsalak gyümölcsösök részére és pirossalak kerti utakra kapható a Debreceni Műkögyárnál. Fűrdő u. 2. sz. 67-297 vv.

TÖRÖTT gramofon lemezért 3.— P-t fizetek Villanykörtecsere 50 fill. — Biro, Hunyadi u. 22. sz. 67-33 11 20

LEGOLCSÓBBAN festészt Weisz kelmefestő Arany János u. 29. sz. keresztépület. 1900 vv.

BUNDAJÁT most készíttesse. alakíttassa Katona Vilmos szűcsmesternél. Simonffy u. 2. sz. telefon: 12-32. 67-157 12. 12

KÖLTÖZKÖDÉSnél kölcsönözzön porszívót. Ajánlok kerékpár, rádió alkatrészeket, rezsókat s hópalackokat, villamos zseblámpákat. Soltész Kálmán-ter 2. 67-1796 1. 31

UJJA varázsolom kabátját, kosztiumját, gyönyörű kivitelben „Tildi” divatszalon. Rákóczi u. 11. 67-1282 12. 4

ONKENTES urak! — Egyenruha készíttést vállalok. Tegdes, Kálmán-ter 19. sz. 67-1996 11. 26

UZLETI KERESLET 66

TOLLAT legmagasabb napi áron veszek „Hangya” tolgijűtő telep. — József kir. herceg u. 71. 66-305

FORGALMAS helyen keresek üzlethelyiséget kiegészítő díjazok Kocsma jellegére. 66-882

ÉLELMISZER ITAL (18)

JONATHÁN, fiatal, londonpepin alma kapható termelőnél, mázsa tételben is. Ungvár u. 4. sz., pavilonlakatya mellett. 18-388 12 6

EKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszereket, ezüstöt, briliánsokat magas áron veszek. Ékszer javítás, Poliak aranyműves Hatvan u. 2. szám. 19-572 11. 29

ARANYA1. ezüstöt, — oriliansat, ékszer, napi árban veszek Szelececsnyei, Sas u. 2. szám. 19-495 11. 27

ARANYA1. ezüstneműt ékszereket napi áron veszek Takács Sandor. Piac utca 56. szám. 19-1872 11. 10

RÁDIÓ (58)

KEVESET használt 2+1 rádió sürgősen eladó Árpád-ter 31. 58-913

HANGSZER (28)

ZONGORA bécsi, remek hangú. Kétúró faütésléses kályha eladó. Hamdik u. 20. egyetemi sporttelep. 28 vv.

ZONGORA hangolási munkát, kitűnő képzettséggel vállalom. Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28-624 5. 3

ZONGORA hangolását javításait legolcsóbban legjobban végzi Tonté, Varga u. 32. Megbízásból olcsó kereszthúros eladó Hosszúúrói modern készítték. Általam készíttett meg lehet nézni. 28-834

KONCERT hegedű olcsón eladó Pedicúr, Piac u. 40. sz. 28-911

MUSICA gyártmányú új modern zongora kapható Szendrő, Batthyány u. 22. sz. 28-915

BÚTOR (9)

HALOSZOBÁK és konyhaberendezések a legjabb kivitelben állandóan raktáron. Ujfa lussynál, Bethlen 56. 9-1449 11. 26

ÁGY sodronnyal éjjeliszekrény eladó. Szent A. u. 16. jobbra. 9-1098

FIGYELEM! Sajátkészítményű konyhaberendezések, festett hálók, kombinált szekrények raktáron Arany János u. 1. udvarban. 9-645 11. 29

HALOSZOBÁKAT legolcsóbban bizalommal csak Lőcsői bútorgyárban vásárolhat. Lőcső u. 66. 9-86 11. 30

HASZNÁLT bútorokat árodaberendezést, wert heimkasszát és üzletberendezést magas áron veszek. Verő, Csapó u. 10. szám. 9-737 11. 13.

NINCSEN fényes kirakatunk, bútor olcsón adunk. Piac u. 71. szám, udvarban, Brilliné. 9-1484 1. 8.

UJ sötét fényezett hálók eladók József kir. herceg u. 39. 9-904

EBÉDLŐKREDENC felsőrésszel fűstöltő tüghátas divány, fehér abrosz, függöny, lőszór matracba. Üveglámpaerény eladó. Megtekinthető délelőtt 10-12-ig Domokos Lajos u. 6. 9-876

UJ matracok afrikából, ebédlőszékek eladók kárpitos munkát vállalom Kandia u. 15. 9-909

ELADÓ használatba még nem vett prima műbútor. Kombinált háló s kombinált ebédlő, valódi gyapjú huzatokkal, püspöki palota, első kapu. I. em. 3. 9-859

EGY fotel eladó. Piac u. 68. szám, II. em. 3. 9-254

LAKÁST KERES (52)

KERESÉK 1-1 szobás, összkomfortos lakást. — Atépitési, vagy tatarozási költséget fedezem. — Lzsák Rt. Csapó u. 52-889

KERESÜNK tisztességes leány részére lakást, teljes ellátással, polgári családnál Lzsák Rt Csapó u. 17. 52-890

LAKÁSCSERE (53)

A DIOSZEGI utcában levő egyszobás, konyhás lakásomat eicererélném hasonlóval a környéken. Érdeklődni: Hrickó fodrász, Kassa út 23. 53-854

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

HÁZASPÁR bútorozott szobát keres, konyha használatlalt, központban vagy villamos megállóhoz közel. Azonnalra. — Ügynököt díjazok. Cím a kiadóban. 10-468

BÚTOROZOTT szobát keres nov. 15-től fürdőszoba használatlalt „Orvostanhaligató” jellegére. 10-1433

KIADÓ bútorozott szoba, fűtéssel, fürdőszoba használatlalt, izr. egyénekek, Simonffy u. 54. 10-1099

ELVESZETT (13)

ELVESZETTEM pénz tárcámat vasárnap a Kishegyesi úton. Becsületes megtaláló a pénzt megtarthatja, az iratozat vagy a kishegyesi úti trafikba, vagy Maróthy György u. 6. szám alá, Jenei Józsefnek szolgáltassa be. 13-879

ELVESZETT a gazdakönyv tárolási igazolvány és a vásárlási könyv és aki megtalálja szíveskedjék a rendőrségre felvinni. Kalós Sándor, Bánk 33. 13-864

ELVESZETT fél kesztyűt, Piac, Hatvan u. sarkon. Megtalálója Komlóssy út 11. alatt jutalomban részesül 13-900

ELVESZETT kedden reggel egy vízmentes kocsitakaró ponyva, a Bőszörményi út 15. számától a Mester, Bethlen és Hatvan utcán át a püspöki palotáig. A becsületes megtaláló, vagy nyomravezető jutalom ellenében értesítsen. Bőszörményi út 15. vagy Hatvan u. 2. Gazdák lakatában. 13-1100

ELVESZETTEM Hargagos Gézané névre szóló fakiutalási hitelkönyvet a városházától a Bethlen utcáig. Kérem a becsületes megtalálót Bethlen u. 8. alá délután 2-4-ig leadni, jutalom részesülés mellett. 13-1102

ELVESZETTEM 693 számú Grünblatt Livia névre szóló kenyérgyegyet, Széchenyi u. 49. számától 44. számig. Becsületes megtalálója adja le Széchenyi u. 44. sz. alatt, jutalom ellenében. 13-898

SZOMBATON találtam pénzzel egy antilop női retikült, honnét igazolt tulajdonosa átveheti. — Piac u. 38. alatt, Kállay Sándor lakatosmester, délután 1-2 óra között. 13-858

FRANCIA Kiss Lászlóné és János néven elveszett Zsírjegy megtalálót kérem jutalom ellenében adja le, Vilmos cs. körút 48. 13-853

ELVESZETT Lakatos Mária és gyerekeinek, Mikepércsi út 7. összes élelmiszerjegyeit, vásárlási könyve. Megtalálót kérem jutalom ellenében adja le. 13-849

KÁLYHA (46)

ELADÓ kályha négy darab, Csepel segédmotor, olcsón, Bercsényi u. 8. háztulajdonos. 46-903

ÉPÍTKEZÉSI ANYAGOK (20)

KB KÉTEZER ócskatég la női kerékpár, jó régi gumikkal és békebeli alighasznált fekete téli kabát eladó Szávay Gy. u. 25. 20-881

HASZNÁLT RUHA, CIPO (69)

SZILEUNDA hibátlan, vékony alakra eladó. P. 1700.— Tökés foto, püspöki palota. 69-1086

FERFI felöltő, fekete eladó. Thaly Kálmán u. 4. sz. Megtekinthető dél előtt. 69-767

ELADÓ egy őszi és téli kosztüm pongyola, 37-es női cipők, Rákóczi u. 20 kapualatt balra. 69-1107

FEKETE férfi hibátlan, alighasznált gyapjúszövet télikabát, komoly darab női szilkskinbund és posztó kabát, Ferencjózsef-ruha kabátja, régi frakköltöny eladó. Megtekinthető délelőtt 10-12 óráig, Domokos Lajos u. 6. sz. 69-877

35-ös GUMI hősizma, alighasznált eladó. Bethlen u. 12. Kiss. 69-863

PERZSABUNDA hárommegyes, olcsón eladó Piac u. 43. 2. udvar, IV. 6. 69-862

UJ sötét angoiszövet férfi ruha, közepetmetre új átmeneti kabát eladó. Baltazár Dezső u. 5. 69-902

INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)

KOMBINÁLT abrikot keresek megvételre, Lőte D. Honvéd u. 11. 37-899

MEGVÉTELRE keresek ripsz és brokát függönyöket, magas áron Werbőczy u. 14. I. em. 1 3-5 óráig. 37-893

HASZNÁLT CSŐ. ÖLMOT
vesz
LAPUNK NYOM. DÁJA
József kir. gen. l.
Bika bérház

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

HASZNÁLATLAN magyar bélyegeket s sorozatokat megvételre keresek. Cím a kiadóban. 36-853

18 DARAB 50 kifős festékes furnir horodó, egy tételben eladó. Cím a kiadóban. 36-857

ELADÓ két búra, két hajszáritó, női kabát, nagy róka boa, férficipo, 30 m. antenna. Hajó u. 22. harmadik ajtó. 36-850

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

GAZDASÁGI tejszerezési gépek, eszközök, kocsik, szekerek, akaratok, szék állandóan raktáron. Arust, becsereit, vasat, vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26 18 24-1811 12 4

HUSZONÓT mázsa teherbíró stráfszekér eladó. Tátos u. 26. szám. 24-782

GAZDASÁGI TERMEK (25)

UNGVÁRY JOZSEF ceglédi falkolójából a gyümölcsfák megerkezték a Kürtös utca 19. alatti lerakatába. Huszariaktanya mögött. 25-1577 11, 14

ELADÓ HÁZ (17)

KÉTSZER egyszobás, s konyhás ház és egyszobás ház, gazdálkodónak is alkalmas, eladó. Pozsonyi út 39. 17-801

KETTŐSZOBÁS beköltözhető ház eladó. Kerekes Géza u. 25. 17-773

ELADÓ kertjű lakás, adómentes, azonnal beköltözhető 2 szoba előszoba konyha, spájz melléképületek, Cím a kiadóban. 17-868